

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Aneta Běhová

**Srovnání zobrazení rodiny v sitkomech
v 50. letech a současnosti**

Bakalářská práce

Praha 2014

Autor práce: **Aneta Běhová**

Vedoucí práce: **[PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.](#)**

Rok obhajoby: **2014**

Bibliografický záznam

BĚHAVÁ, Aneta. *Srovnání zobrazení rodiny v sitkomech v 50. letech a současnosti*. Praha, 2014. 48 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Abstrakt

Práce se zabývá porovnáním sitkomů z padesátých let a současnosti ze Spojených států amerických. Na příkladu čtyř sitkomů: *Father Knows Best*, *Leave It to Beaver*; *The New Adventure of Old Christine* a *The Middle* se snaží vystopovat změny v rodině, v postavení jednotlivých členů rodiny a v chování mezi členy rodiny. Nadále se snaží zmapovat široko-společenské změny ve formě emancipace, hodnotového žebříčku, norem a společenských stereotypů. Stejně tak si všímá technologických změn jak v podávaném obsahu, tak ve formě natáčení. V první části je popsána historie a vývoj žánru situační komedie, stejně tak jako jeho začlenění mezi žánry a jeho reflexe na společnost. Druhá část se již zabývá vyjmenovanými sitkomy, jejich popisem a výsledky pozorování. Detailně se rozebírají nejdříve změny v rodině poté i změny v širších souvislostech celé společnosti.

Abstract

The work deals with the comparison of the 4 US sitcoms from the fifties and from the present. For the example of four sitcoms: *Father Knows Best*; *Leave It to Beaver*; *The New Adventure of Old Christine* and *The Middle*; it tries to track changes in the family, the status of individual family members and behavior among family members. It also tries to map the wide-social changes in the form of emancipation, values, norms and stereotypes. Likewise it tries to observe technological changes both in content and in the form of shooting. For better understanding, the first part describes the history and development of the sitcom genre, as well as the integration between genres and its reflection on society. The second part deals with the description of listed sitcoms and the results from the observations. At first in the work are discussed the details of the changes in the family then the changes in the broader context of the whole society.

Klíčová slova

sitkom, 50. léta, současnost, porovnání, historie sitkomů

Keywords

sitcom, 50', contemporaneit, comparison, history of sitcoms

Rozsah práce: 68.589 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 14. 5. 2014

Aneta Běhová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu PhDr. Petru Bednaříkovi, Ph.D., který je vedoucím této práce a poskytl mi důležité a cenné informace.

Nadále bych chtěla poděkovat Ing. Ivě Běhavé, za všechnu pomoc a trpělivost a Pavlovi Běhavému za psychickou podporu.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Běhová Aneta

Razítko podatelny:

Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd	
Došlo dne:	27-06-2013 -1-
Čj: 4853	Příloh: Skartační heslo:
Přiděleno:	

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2010

E-mail diplomantky/diplomanta:

anetabehava@seznam.cz

Studijní obor/forma studia:

Mediální komunikace/ kombinované

Předpokládaný název práce v češtině:

Srovnání zobrazení rodiny v sitcomech v 50. letech a současnosti

Předpokládaný název práce v angličtině:

Compared portrayal of a family in the sitcoms of 50' with the current ones.

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2013/2014

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Práce je zaměřena na zábavní žánr sitcom. Cílem práce je porovnat počátky sitcomu s jeho současnými verzemi. Sitcom je žánr, jenž banalizuje problémy běžného života, práce se tedy snaží nalézt, do jaké míry sitcom odráží naši společnost a především jakým způsobem se společnost a běžné každodenní problémy změnila za posledních 50 let. Práce by chtěla porovnat běžnou rodinu v 50. letech s běžnou rodinou současnosti. Mimo jiné se bude zabývat jakým způsobem se změnila role v rodině a jakým způsobem probíhá normální den.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

- 1) Popis žánru sitcom
- 2) Počátky sitcomu
 - a) Z jakého žánru sitcom vychází
 - b) Rozhlasový sitcom
 - c) Počátky v televizi
- 3) Rozdělení sitcomů
 - a) Podle doby vzniku
 - b) Rozdělení podle žánrů
- 4) Současné sitkomy
- 5) Sitcom, jakožto odraz společnosti
- 6) Srovnání sitcomů z let 50 se současnými sitcomy
 - a) Porovnání charakteru postav (tj. jak se změnila role v rodině a společnosti)
 - b) Porovnání problémů, jež hlavní hrdinové řeší
 - c) Porovnání rozvržení dne hlavních aktérů (tj. kdo je kdy doma, kdo je v práci/škole, jakými aktivitami se kdo a kdy zabývá)
- 7) Shrnutí zaznamenaných výsledků

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

I love Lucy

Honeymooners

Adventures of Ozzie & Harriet

Ženatý se závazky

Krok za krokem

Family matters

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Kvalitativní analýza

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

ORLEBAR, Jeremy, Toby MILLER a John TULLOCH. *Kniha o televizi: the 101 greatest TV comedies of all time*. 1. vyd. Překlad Helena Bendová. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012, 213 s. ISBN 978-807-3312-466.

Kniha se zabývá mimo jiné televizní regulací, principem veřejné služby, programovými žánry, specifikem televizního dramatu, postavením televize mezi ostatními současnými médii, ale také psaním scénáře, produkcí, vybavením televizního studia, prací v televizi.

CREEBER, Glen, Toby MILLER a John TULLOCH. *The television genre book: the 101 greatest TV comedies of all time*. 2nd ed. New York, NY: Palgrave Macmillan on behalf of the British Film Institute, 2008, xvi, 214 p. ISBN 18-445-7217-X.

BLOOM, Ken a Frank VLASTNIK. *Sitcoms: the 101 greatest TV comedies of all time*. 1st ed. New York: Black Dog, c2007, 335 p. ISBN 978-157-9127-527.

V jedenácti částech se kniha snaží popsat co je žánr a jak byl chápán v mediálních studiích, poté podává detailní analýzu stěžejních žánrů, kterými jsou: drama, telenovela, komedie, zprávy, dokumenty, reality show, dětské pořady, animace, hlavní vysílání a vysílání přes den.

LINDER, Edited by Mary M. Dalton and Laura R. *The sitcom reader: American viewed and scewed*. 1st ed. Albany, N.Y.: State University of New York Press, 2005, 192 p. ISBN 978-079-1465-707.

Autoři řeší důležitost témat jako je rodina, pohlaví, sexuální orientace, etnický původ, pracovní a sociální zařazení a ideologie v souvislosti se situační komedií.

TUCKER, David C. *Lost laughs of '50s and '60s television thirty sitcoms that faded off screen: inside America's favorite TV homes*. 1st ed. Jefferson, N.C.: McFarland, 2010, 192 p. ISBN 978-078-6455-829.

Kniha popisuje opomíjené situační komedie z počátku vzniku tohoto stylu. Rozšiřuje naše chápání a ocenění těchto děl.

MILLS, Brett. *The sitcom: from Lebanon to Lockheed*. repr. Edinburgh: Edinburgh University Press, c2009, vi, 182 p. ISBN 978-074-8637-522.

Brett Mills má globální pohled na situační komedie, zkoumá mezinárodní příklady, stejně jako ty, které vytváří více dominantní britské a americké vysílání, má za cíl prozkoumat vztahy mezi situační komedií, národem a identitou.

MILLS, Brett. *Television sitcom: from Lebanon to Lockheed*. repr. London: British Film Inst. [u.a.], 2008, xii, 163 p. ISBN 978-184-4570-881.

Tato kniha přináší analýzu situační komedie a jejího vlivu na společnost. Zabývá se historií sitcomu, rozdíly mezi sitcomy z jednotlivých zemí, způsoby, jakými se v sitcomu tvoří humor.

HILMES, Michele. *The television history book: from Lebanon to Lockheed*. 1. publ. London: British Film Institute, 2003, xii, 163 p. ISBN 08-517-0988-5.

The Television History Book je kniha zabývající se vývojovými etapami televizního vysílání, především ve stěžejních TV státech jako Velká Británie a USA.

BAKER, James. *Teaching TV sitcom: from Lebanon to Lockheed*. 1. publ. London: British Film Institute, 2003, 352 s. ISBN 978-085-1709-758.

Na příkladech sitcomů z Británie a USA se tato příručka zabývá konvencemi, typy sitcomů a problémy, jako je zastoupení pohlaví.

VLASTNIK, Ken Bloom and Frank a Foreword by John LITHGOW. *Sitcoms: the 101 greatest TV comedies of all time*. New York: Black Dog, 2007. ISBN 978-157-9127-527.

Autoři popisují nejvýznamější situační komedie v historii televize. Je to vizuální a informativní brožura pro milovníky sitcomu.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

FOLLOVÁ, Klára. *Genderová stereotypizace v sitcomu Comeback*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2011. 67 listů. Vedoucí práce Petr Bednařík.

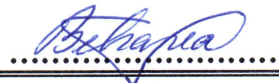
VONDRÁČKOVÁ, Tereza. Britský humor a sitcom [online]. 2009 [cit. 2013-06-06]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Zdeněk Janík. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/213876/pedf_b/>.

KUCHAŘOVÁ, Jana. Linguistic Analysis of Wordplay in the Friends Sitcom [online]. 2013 [cit. 2013-06-06]. Bakalářská práce. UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Michaela Martinková. Dostupné z: <<http://theses.cz/id/tjgxr1/>>.

FIŠER, Josef. Britský, americký a český rodinný sitcom [online]. Brno, 2007 [cit. 2013-06-06]. Dostupné z: <http://rtds.jamu.cz/wp-uploads/2008/10/josef-fiser-americky-britsky-a-cesky-sitcom.pdf>. Bakalářská práce. JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V BRNĚ. Vedoucí práce MgA. Marek Hlavica.

Datum / Podpis studenta/ky

23.06.2012

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

BERNADSKA PETR

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Projekt bakalářské práce

OBSAH

ÚVOD.....	3
1 POPIS ŽÁNRU SITKOM.....	4
2 HISTORIE SITKOMŮ.....	7
2.1 ROZHLASOVÉ SITKOMY.....	7
2.2 PADESÁTÁ LÉTA.....	8
2.3 ŠEDESÁTÁ A SEDMDESÁTÁ LÉTA.....	9
2.4 OSMDESÁTÁ LÉTA.....	10
2.5 DEVADESÁTÁ LÉTA.....	11
3 SOUČASNÉ SITKOMY.....	13
3.1 SITKOMY V DALŠÍCH ZEMÍCH.....	15
4 DRUHY SITKOMŮ.....	16
5 SITKOM, JAKOŽTO ODRAZ SPOLEČNOSTI.....	17
6 POPIS POROVNÁVANÝCH SITKOMŮ.....	19
6.1 LEAVE IT TO BEAVER.....	19
6.2 FATHER KNOWS BEST.....	20
6.3 THE NEW ADVENTURE OF OLD CHRISTINE.....	21
6.4 THE MIDDLE.....	22
6.5 NATÁČENÍ.....	23
7 ROLE V RODINĚ A JAK SE ZMĚNILY.....	24
7.1 ZMĚNA ŽIVITELE A HLAVY RODINY.....	29
8 ZMĚNY VE SPOLEČNOSTI.....	30
8.1 EMANCIPACE.....	30
8.2 SPOLEČENSKY PŘÍPUSTNÉ A CO BYLO A JE "NORMÁLNÍ".....	31
8.3 HODNOTY.....	34
8.4 OBLÉKÁNÍ.....	35
8.5 TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU.....	36
8.6 TECHNOLOGICKÉ ZMĚNY A JEJICH DOPADY NA KAŽDODENNÍ ŽIVOT.....	38
9 ZÁVĚR.....	40
SUMMARY.....	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	42
SEZNAM PŘÍLOH.....	46

Úvod

Práce je zaměřena na porovnání sitcomů z let padesátých se sitcomy současnosti. Posledních šest desetiletí prošlo mnoha změnami, proto je hlavním cílem této práce zaznamenání vývoje sitcomů v čase, a s tím související výzkum. Sitcomy odráží reálné dění ve společnosti, proto lze na příkladech ze sitcomů doložit, do jaké míry se změnilo uzpůsobení rodinných pozic a vztahů, stejně tak jako porovnat celospolečenské změny, trávení volného času, technologie 50. let a současnosti nebo způsoby natáčení. První polovina stručně seznamuje se žánrem situační komedie, jeho historií, druhy a zastoupením v ostatních zemích mimo Spojené státy americké.

V druhé části jsou popsány vybrané sitcomy a vyvozeny závěry z pozorování. Samotný výzkum byl prováděn na čtyřech sitcomech – dvou z let padesátých a dvou ze současnosti. Od každého seriálu bylo vybráno nejméně 30 dílů – dohromady přes 120 shlédnutých epizod.

Oproti teším jsem musela změnit zkoumané sitcomy. Při podrobnější analýze jsem zjistila, že původní čtyři sitcomy jsou založením velice odlišné, a proto nejsou pro porovnání vhodné.

Snažila jsem se vybrat klasické rodiny, které budou více reprezentovat průměrnou rodinu tehdejší i současné doby. Všechny rodiny jsou nukleární, mají děti a jednotliví členové jsou v přibližně stejném věku. Jediný sitcom, který vybočuje, je *The New Adventure of Old Christine*. Pojednává o rozvedené rodině, kde otec žije odděleně. Sitcom je vybrán záměrně – polovina manželství se v Americe rozpadá. Z tohoto důvodu jsem vybrala jednu ucelenou rodinu a jednu rozvedenou, aby více korespondovaly se současnou společností.

V práci se objevuje řada názvů sitcomů, jelikož ne všechny byly přeloženy do českého jazyka, rozhodla jsem se používat pouze anglické názvy. Sitcom je možno použít i ve formě sitcom, avšak protože je v českém prostředí ustálenější použití s „-k“, budu užívat tuto formu. Použité dialogy jsou ponechány v originále, tedy v anglickém jazyce. V práci jsem užila několik volných překladů citací, jejich originální verze je v poznámkách.

K sitcomům jsem vyhledávala doplňující informace na oficiálních webech jednotlivých sitcomů, nadále pak na stránkách televizního kanálu CBS a na dalších webových stránkách například imdb.com; csfd.cz a wikipedia.org. Danou informaci jsem se vždy snažila, před použitím v textu, ověřit z více než jednoho zdroje.

1 Popis žánru sitkom

Sitkom neboli situační komedie je televizní a rozhlasový žánr komediálního charakteru.

Situační komedie je zpravidla půlhodinový televizní formát, jenž zachycuje skupinu lidí, u nichž předpokládáme určité chování, stejné pro každý díl pořadu. Také prostředí sitkomu je neměnné – například byt, ve kterém hlavní postavy bydlí, kancelář, kde pracují nebo oblíbená kavárna či bar. V každé epizodě předpokládáme, že uvidíme stejné lidi a stejné uspořádání.

Hlavní úlohu má v sitkomu vtipný děj se zábavnými dialogy a situacemi. Scénář ironizuje malichernosti, jimiž se běžný člověk zabývá. Popisuje každodenní život, většinou střední nebo nižší vrstvy obyvatelstva. Divák se často s hlavními hrdiny a jejich problémy ztotožňuje.

Sitkom bývá natáčen před živým publikem. Jak je známo, lidé se většinou neradi smějí sami, a proto se výrobci sitkomů rozhodli k vysílání přidávat také smích publika. Smích je do filmu přidáván trojím způsobem. Prvním je natáčení před živým publikem a zaznamenávání jeho reakcí, druhou metodou je promítání v sále a post-synchronní přidání zaznamenaných reakcí obecnstva, třetí metodou je přidání smíchu na místa, kde si tvůrci myslí, že dochází ke komickým situacím. Poslední ze zmíněných je nejnepřesnější a často nevyjadřuje náladu diváka.

Sitkom je většinou rozdělen do krátkých epizod (jedna epizoda se rovná jednomu dílu sitkomu) a sérií (jedna série se zpravidla rovná jednomu roku). V jednotlivých epizodách se odehrávají dějové zápletky, jež jsou většinou ukončené, vyřešené, vysvětlené na konci dílu.

Toto pravidlo je však u některých sitkomů porušováno: např. americký sitkom *Friends* (NBC, 1994-04) má, kromě krátkých zápletek, které se vyřeší na konci každé epizody, také postupující dějové linie (svatba Moniky a Chandlera, milostné aférky Rachel a Rose). Občas se v sitkomu vyskytuje, vedle menších zápletek, také zápletky hlavní, jež je posléze řešena ve většině z natočených dílů – na níž je sitkom nebo série sitkomů postavena. Např. *How I Met Your Mother* (CBS, 2005 - současnost) – vedle běžných zápletek každého dílu je tu hlavní zápletky - životní láska.

1 Následující kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Bláha - Základní pojmy filmové a televizní dramaturgie; Creeber - The television genre book; Dalton – The sitcom reader: America viewed and skewed; Hořínek – O divadelní komedii a Mills – The sitcom.

Sitkomy se zabývají sociálními problémy, ale poukazují i na politiku, kulturu, ekonomiku. Příkladem je kreslený seriál *The Simpsons* (Fox, 1989 - současnost) nebo *South Park* (Comedy Central, 1997 – současnost). Věčná bojovnice za lidská práva a ochranu životního prostředí Lisa Simpson se v některých epizodách snaží maloměstské obyvatelstvo donutit, aby se více zajímalo o dění okolo sebe.² Většina sitcomů však zůstává u řešení sociálních vazeb.

Příklady sitcomů ovlivňujících politický a kulturní život ve Spojených státech amerických: „*Murphy Brown* (CBS, 1988-98) – zobrazuje model rodiny o jednom živiteli. V roce 1992 tehdejší viceprezident Dan Quayle o tomto sitcomu prohlásil: „it doesn't help“, odkazoval tím na zobrazení neúplné rodiny namísto nukleárního obrazu a rodinných hodnot. Odstartoval tím měsíce debat na téma rodinných filozofií a národních politických priorit skrze fiktivní sitcomové hrdiny.“³

„Dalším „politickým“ sitcomem se stal seriál *M*A*S*H* (CBS, 1972-83), jenž (v době vietnamského konfliktu) zobrazil korejskou válku méně než noblesně. Posledními zde uvedenými příklady jsou *Ellen* (ABC, 1994-08), jež uvedla do pohybu debaty o gayích a lesbičkách a *Roseanne*, která dostala pracující třídu a nestandardní tělesné křivky do hlavního vysílacího času.“⁴

Jak již bylo řečeno, sitcom je rozhlasový a televizní komediální žánr. Komédie⁵ má své kořeny již v 5. - 6. století př. n. l. Za zakladatele komedie je považován Aristofánes.⁶

První rozdělení literárních žánrů bylo provedeno Aristotelésem v antickém Řecku. V díle *Poetica* definuje rozdělení literatury na komedii a tragédii.⁷

2 *The Simpsons Movie* (20th Century Fox USA, 2007). Lisa se snaží upozornit na znečištění místního jezera. Ve filmu se také poukazuje na získání moci a fanatismus s tím spojený a na prezidenta USA jakožto figurky, jež raději zavře oči, než aby musel problém řešit.

3 Volně přeloženo z Creeber 2008, s. 79 „...In 1992, the then Vice President Dan Quayle criticised *Murphy Brown* (CBS, 1988-98) - „It doesn't help“ - for promoting single parenthood instead of „family values“. ... The media throughout America spent several months debating family philosophy and national policy priorities via a fictional sitcom persona...“

4 Volně přeloženo z Creeber 2008, s. 79 „...Other „political“ sitcoms included *M*A*S*H* (CBS, 1972-83), making war less than noble in the Vietnam era, although it was set in Korea. *Ellen* (ABC, 1994-8) sparked public debate about gay and lesbian issues in families. ... *Roseanne* put working-class life and non-standard body shapes into prime-time sitcom...“

5 Komédie = z řeckého „kómos“ - veselí a „ódé“ - zpěv

6 Aristofánes (445 až asi 380 př. n. l.) starořecký autor, který napsal 44 komedií, z nichž se dochovalo 11 děl, například „Žáby“, „Ptáci“ a jiné.

7 Ve Starověkém Řecku byla tragédie vnímána jakožto vyšší stupeň umění před komedií, proto je *Poetica* zaměřena především na tento žánr. Má se za to, že vznikla i další kniha pojednávající především o komedii, avšak tato domněnka nebyla nikdy potvrzena.

Ve starověkém Řecku se komedie vnímala trochu jinak než v dnešní době.⁸ Komedie často končila šťastně. Naopak tragédie, jak už název napovídá, měla zakončení obvykle tragické. Toto pravidlo přetrvalo až do středověku. (Např. Shakespearův *Hamlet* by z dnešního pohledu více odpovídal dramatickému žánru, avšak jelikož má „happy end“, byl v dobových měřítkách považován za komedii.)

V dnešní době se za komedii označují díla, u kterých se předpokládá pobavení diváka – tj. divák by se měl smát. Autoři komedie by svým obsahem měli vytvářet zábavné situace, komické výroky a směšné postavy. Děj by měl být pozitivně naladěný.

Sitkom se snaží pracovat s různými prvky humoru a komedie. Pracuje se stereotypizovanými povahami postav, které často trpí různými „slabostmi.“ Jak už bylo uvedeno, divák se s hlavními hrdiny často ztotožňuje, avšak nikdy se do nich nemůže vcítit úplně. Postava by pak přestala být směšná. Sitkom často poukazuje na nedostatky, které postihují celou naši společnost. Často se používá sarkasmus, ironie až parodie. Některé gagy vycházejí právě ze špatného (nebo doslovného) pochopení užitých spojení, jež byla vyřčena napůl vážně.

8 „... Námětově byla stará attická komedie všestranná a pestrá. Dotýkala se otázek společenského, politického a kulturního života, tepala veřejné i soukromé neřesti, snovala projekty utopických světů, vedla i polemiky na tak náročná témata jako je přední filozofie, sofistika nebo metody básnické tvorby...“ Citováno z: Hořínek, 2003 s. 11

2 Historie sitkomů

2.1 Rozhlasové sitkomy⁹

Sitkom je veskrze televizní formát, své počátky má však v rozhlasu. Podle Glenna Creebera (Creeber, 2001, s. 78) stojí mezi sketch komedií¹⁰ a situačním dramatem.¹¹

K prvnímu propojení těchto žánrů došlo v polovině dvacátých let v rozhlasové podobě.

Nutno podotknout, že v těchto letech zatím neexistovalo označení sitkom. To vzniklo až v padesátých letech dvacátého století. Mezi prvotiny byly sitkomy jako: *Amos 'n' Andy* (lokálně v Chicagu, 1928; CBS, 1929-53) *Father Knows Best* (NBC, 1949-54; CBS, 1954-60); *The Life of Riley* (ABC, 1944-45; NBC, 1945-51, NBC – TV, 1953-58), *The Rise of the Goldbergs* (NBC, 1929-55)¹².

Po II. světové válce došlo k rozšíření televize, jež převzala hodně vysílacích formátů rádia. Mezi jinými i sitkom. Některé z předloh rozhlasových sitkomů byly převedeny do televize, většinou se však nezachovalo původní obsazení. Například *Amos n' Andy* je sitkom o Afroameričanech, avšak jejich hlavní rozhlasoví představitelé Charles Correll a Freeman Gosden jsou běloši. Z tohoto důvodu došlo k přeobsazení při televizním zpracování.

I když rozhlasové sitkomy běžely někdy i přes 20 let, v televizi úspěch nezaznamenávaly. Jedna z nejnámějších písniček od Buggles se jmenuje *Video Killed the Radio Stars* (Age of Plastic, 1979) a definuje přesně to, co se s oblíbenými rozhlasovými sitkomy 30. a 40. let dvacátého století stalo. Po transformaci tyto pořady přežily pouze několik let a poté byly ukončeny.

9 Kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Dalton – The sitcom reader: America viewed and skewed; Mills – The sitcom a z poznámek z přednášek PhDr. Milana Krumla - Zábava v médiích.

10 Sketch komedie je televizní žánr, jenž se skládá z krátkých, často improvizovaných, humorných scének, hraných většinou přímo ve studiu nebo v přenosu. Jedněmi z nejnámějších a nejpůvodnějších sketch komedií jsou např. Monty Python's Flying Circus (GB; BBC1, 1969-73; BBC2, 1974) nebo Saturday Night Live (US; NBC, 1975 - současnost).

11 „... Jestliže autor klade důraz na příběh, míří k dramatu situačnímu /cesta vedoucí k dobrodružným příběhům/. Jestliže jde spíše o analýzu hrdinova nitra, vzniká drama psychologické...“ Citace - Bláha a kol. 1992, s. 50.

12 Rozhlasové sitkomy byly občas rasistické. Jejich humor vyplýval z použití slangu a uzpůsobení mluvy. Například The Goldbergs je o židovské rodině, Amos n' Andy o černošské rodině z Bronxu.

2.2 Padesátá léta¹³

V padesátých letech dvacátého století vznikaly především sitcomy zachycující ideální rodinný život. Po represích druhé světové války a hrozbě nového konfliktu ze strany Sovětského svazu a komunismu, zatoužili Američané po tak normálním životě, jak to jen půjde. A tento aspekt byl zobrazován i v televizní tvorbě. V centru situačních komedií stojí obraz perfektního „amerického“ života. Rodina je zázemí, ochrana, řád, stabilita. Tyto sitcomy stojí většinou na modelu otce – hlavy rodiny, matky – ženy v domácnosti a dětí – i když ne vždy svatých, stále dobře vychovaných, poslušných, vzhlížejících ke svým rodičům. Tato rodina řeší své běžné problémy, její členové vždy drží pospolu v harmonickém soužití.

Klasickými zástupci sitcomů padesátých let jsou: *I Love Lucy* (CBS, 1951-57), *Father Knows Best* (CBS, 1954-60), *Leave It to Beaver* (CBS, 1957-58; ABC, 1958-63), *The Honeymooners* (CBS, 1955-56) nebo *The Adventures of Ozzie and Harriet* (ABC, 1952-66).

Leave It to Beaver je sitcom o mladém dospívajícím hochovi neustále vyhledávajícím problémy. Rodina Cleaver má 4 členy: Ward (Hugh Beaumont); June (Barbara Billingsley); Wally (Tony Dow) a neposedného Theodora (Jerry Mathers). Show běžela v letech 1957 – 1963.

O skutečném životě rodiny Nelson pojednává sitcom *The Adventures of Ozzie and Harriet*. Pořad byl vysílán jak v televizi, tak v rozhlasu, mezi lety 1952 až 1966. Jeho děj se točí okolo Ozzieho Nelsona, jeho manželky, zpěvačky Harriet Nelsonové a jejich dvou synů, Davida a Erica Nelsonových.

(příloha č. 1)

13 Kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Creeber – The television genre book; Dalton – The sitcom reader: America viewed and skewed; Mills – The sitcom

I Love Lucy je jedním z nejúspěšnějších sitcomů. Show se stala nejsledovanějším pořadem. Třikrát vyhrála cenu Emmy.¹⁴ Byl to první sitcom natáčený před živým publikem.

Pojednává o kubánské rodině z apartmánu v New Yorku City. Hlavními aktéry jsou Lucille Ball (Lucy Ricardo); Desi Arnaz (Ricky Ricardo); William Frawley (Fred Mertz) a Vivian Vance (Ethel Mertz).

Příběhy autobusového řidiče Ralph (Jackie Gleason) a jeho manželky Alice (Audrey Meadows) – ženy v domácnosti na plný úvazek, vypráví sitcom *The Honeymooners*. Sitkom byl vysílán v letech 1955 – 1956.

Asi nejklaesičtější rodinu z uvedených sitcomů zobrazuje *Father Knows Best* 1954 – 1960. Otec Jim (Robert Young), hlava rodiny, se vypořádává s problémy sužujícími jeho ženu Margaret (Jane Wyatt), syna Buda (Billy Gray) a dvě dcery Kathy (Lauren Chapin) a Betty (Elinor Donahue).

2.3 Šedesátá a sedmdesátá léta¹⁵

Šedesátá léta se nesou v uvolněném duchu. Dochází k sociální revoluci. Mladí odmítají „nudné“, poklidné až upjaté životy svých rodičů. Místo toho žijí volným nevázaným stylem. Na tuto změnu zareagovala i televize. Na jedné straně stále vynikají „tradiční“ rodinné sitcomy, určené především starším generacím, na straně druhé se začínají objevovat mladí dospívající rebelové. V těchto sitkomech nejsou rodiče vzorem a inspirací, naopak mladí lidé jdou proti nim a jejich přáním.

Jedním z těchto sitcomů pro teenagery je *The Patty Duke Show* (ABC, 1963-66). *The Patty Duke Show* je o dvou mladých sestřenicích, jež fyzicky vypadají úplně stejně. Jsou však velice rozdílné v povahách. Patty (Patty Duke) je živé děvče, jenž často dovádí rodiče k šílenství a Cathy (také Patty Duke) je usedlá a stydlivá.

Trend šedesátých let se projevuje i v letech sedmdesátých. Již odrostlá generace poválečných dětí hlásá svobodu ve vztazích, život singles a odmítá klasický manželský život. *All in the Family* (CBS, 1971-79) ukazuje rebelii proti starším generacím. Kritizuje stereotypní model rodiny z let padesátých. Jde o střet dvou generací. Archie a Edith Bunker (Carroll O'Connor a Jean Stapleton) představují klasickou patriarchální rodinu. Otec zde má největší a poslední slovo. To se však dostává do střetu s názory

¹⁴ Cena udílená v Americe za nejlepší televizní programy.

¹⁵ Kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Creeber – The television genre book; Dalton – The sitcom reader: America viewed and skewed; Mills – The sitcom

jeho dcery Glorie a zetě Michaela (Sally Struthers a Rob Reiner), kteří tento autoritativní model odmítají. Archie je zde vyličený v negativním světle, jako netolerantní ignorant. Přestože mladí Archieho neuznávají jako pána domu, jeho manželka mu stále prokazuje úctu. On s ní však jedná jako se sluhou a ne sobě rovným. Sitkomy 60. a 70. let již často neprezentují perfektní model rodiny ukazovaný v letech padesátých. Naopak poukazují na nově se rodící problémy. Otec již není hlavou a centrem rodiny. *All in the Family* byl následován řadou dalších sitkomů na stejná a podobná témata.

Přichází také trend emancipace. První sitkom, v němž se žena zobrazuje jako nezávislá, neprovdaná a budující kariéru, je *The Mary Tyler Moore Show* (CBS, 1970-77), pojmenovaný podle hlavní aktérky Mary Tyler Moore. Tak, jako se změnila role otců v rodině, tak se změnila i role matek. Mladé ženy nevidí v životech svých matek inspiraci, ale něco, čemu by se měly vyhnout.

V letech 70. byl také natočen sitkom *M*A*S*H 4077* (CBS, 1972-83). *M*A*S*H* Byl napsán v době vlny protestů proti válce ve Vietnamu. Pojednává o mobilní zdravotnické jednotce z období korejské války. Jejím hlavním aktérem je doktor Hawkeye Pierce (Alan Alda), jenž ztělesňuje pacifistické pohledy na svět.

*M*A*S*H* se stal nejsledovanějším pořadem. V roce 1983 se svou závěrečnou epizodou *Goodbye, Farewell, and Amen*, jež trvala 2 ½ hodiny, dosáhnul rekordu ve sledovanosti (105.97 milionu diváků)¹⁶. Toto prvenství si zachoval na dalších neuvěřitelných 27 let. Překonat se to povedlo až *Super Bowlu XLIV* (také CBS) v roce 2010 s počtem diváků 106.5 milionu.

Z let šedesátých nesmíme opomenout sitkom *The Andy Griffith Show* (CBS, 1960-1968), jenž pojednává o šerifovi Andym Taylorovi (Andy Griffith), jehož revírem je nudné a poklidné Mayberry. Sitkom obdržel šestkrát cenu Emmy a zařazuje se mezi nejoblíbenější sitkomy všech dob.

2.4 Osmdesátá léta¹⁷

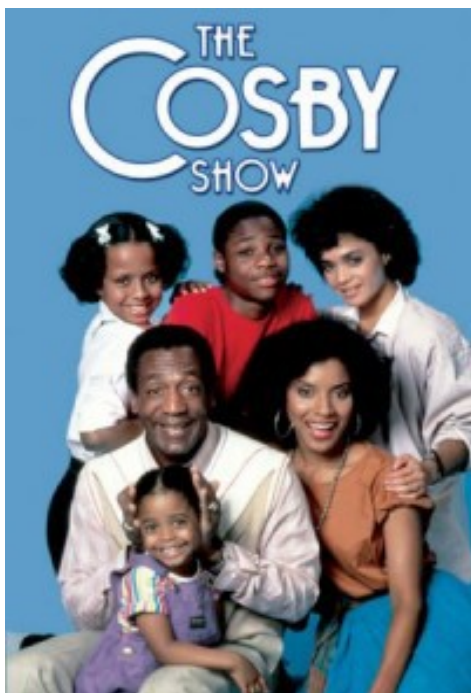
V letech osmdesátých se nachází kompromis mezi striktně hierarchální rodinou let

¹⁶ Údaje získané z: Super Bowl breaks MASH's ratings records: CBS. Market Watch [online]. 2010 [cit. 2013-09-22]. Dostupné z: <http://www.marketwatch.com/story/super-bowl-breaks-mashes-ratings-records-cbs-2010-02-08>

¹⁷ Následující kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Creeber – The television genre book; Dalton – The sitcom reader: America viewed and skewed; Mills – The sitcom

padesátých a úplným odmítnutím rodinného systému let šedesátých a sedmdesátých. Pořady *The Cosby Show* (NBC, 1984-92) a *Family ties* (NBC, 1982-89) zachycují rodiny, kde se partneři, kteří oba chodí do práce, dokáží spolupodílet i na práci v domácnosti.

The Cosby Show je sitcom o početné americké rodině *Huxtable*, žijící v Brooklynu.

(příloha č. 2)

Manželé Heathcliff a Clair (Bill Cosby a Phylicia Rashad) se snaží vychovávat svých pět dětí.

Rodiče z *Family Ties*, Elyse and Steven Keatonovi (Meredith Baxter-Birney a Michael Gross), jsou typickými volnomyšlenkáři let šedesátých. Teď však mají rodinu a snaží se jí být dobrým příkladem.

Tyto rodiny nevychovávaly své děti striktním příkazováním typu: smíš-nesmíš, budeš-nebudeš, avšak snaží se jim demokratickou cestou ukázat, co je dobré a co ne. Chtějí je dovést k samostatnosti, místo toho, aby je v jejich životě omezovali.

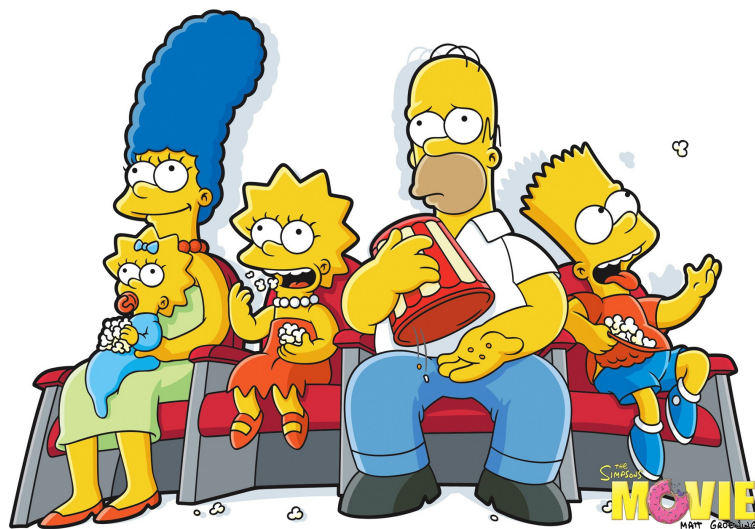
2.5 Devadesátá léta¹⁸

Stejně jako v letech šedesátých odmítla mladá generace model klasické rodiny, odmítli dospívající let osmdesátých volnomyšlenkářské teorie svých rodičů. Naopak trend se

¹⁸ Následující kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Creeber – The television genre book; Dalton – The sitcom reader: America viewed and skewed; Mills – The sitcom

pomalu vrací k rodinným hodnotám. V devadesátých letech se tak můžeme setkat se sitcomy jako *The Simpsons* (FOX, 1989 - současnost), *Married with Children* (FOX, 1987-97).

The Simpsons je kreslený sitcom satirizující Americkou, středně postavenou rodinu žijící ve vymyšleném Springfieldu. Tato rodina se skládá z Homera – otce rodiny, Marge – matky, a tří dětí - Barta, Lisi a Maggie. Epizody zachycují příběhy nejenom členů této rodiny, ale také spousty dalších obyvatel Springfieldu.

(příloha č. 3)

Married with Children je o Alovi (Ed O'Neill), kdysi fotbalovému hráči na střední škole, teď však prodavači v obchodu s botami, jeho líné ženě Peggy (Katey Sagal) a dvou dětech – hezké, ale hloupé Kelly (Christina Applegate) a outsiderovi Budovi (David Faustino).

Tyto sitcomy mají jedno společné, vždy ukazují klasický rodinný model: otec - hlava rodiny, žena v domácnosti a děti, avšak otcové jsou zde částečně ironizováni. Jak Homer Simpson tak Al Bundy jsou tak trochu prototypem neúspěšného muže. Oba však své rodiny milují a snaží se jim zajistit to nejlepší.

Step by Step (ABC, 1991-97; CBS, 1997-98) je o dvou rozdílných rodinách, které jejich rodiče společným sňatkem spojili dohromady. Carol a Frank (Suzanne Somers a Patrick Duffy) jsou dva rodiče samoživitelé, kteří se rozhodnou vzít. Netuší však, že každý z nich má 3 děti. Tento sitcom zachycuje fungující model rodiny, jenž i přes svou početnost dokáže udělat kompromis ke spokojenosti všech.

V letech devadesátých také vznikl veleúspěšný sitcom *Friends* (NBC, 1994-04).

(příloha č. 4)

Ovlivnil statisíce mladých lidí na celém světě. Je to sitcom o šesti kamarádech žijících v New Yorku. Seriál byl úspěšný především díky charakterům hlavních postav, s nimiž se spousta lidí ztotožnila. Jejich hlavní aktéři Jennifer Aniston (Rachel Green), Courteney Cox (Monica Geller), Lisa Kudrow (Phoebe Buffay), Matt LeBlanc (Joey Tribbiani), Matthew Perry (Chandler Bing) a David Schwimmer (Ross Geler) se díky tomuto seriálu stali hollywoodskými hvězdami. Bohužel však právě díky této skutečnosti musel seriál v roce 2004 skončit. Herci si žádali za epizodu tolik, kolik jim studio nebylo schopno nabídnout.

Kromě *Friends* vznikaly v 90. letech další úspěšné sitcomy. Asi nejpopulárnější z nich byla show *Seinfeld* (NBC, 1989-98). Příběhy jsou o skupině přátel žijících v New Yorku. Stejně jako u *Přátel* se jedná o běžné lidi s běžnými problémy. Hlavní hrdinové jsou Jerry (Jerry Seinfeld), Elaine (Julia Louis-Dreyfus), Kramer (Michael Richards) a George (Jason Alexander).

3 Současné sitcomy¹⁹

Za současné sitcomy se dají považovat seriály vznikající od přelomu tisíciletí do dnešní doby.²⁰ V současnosti se oblast zájmu sitcomů odklání od rodinného prostředí. Stále vznikají situační komedie s rodinnou tematikou, avšak kvantitativně tvoří v

¹⁹ Kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Creeber – *The television genre book*; Mills – *The sitcom*

²⁰ Zde uvedené sitcomy jsou pouze výběrem a představují především sitcomy, které se staly populárními za hranicemi USA

nabídce sitcomů menšinu. „Moderní“ sitcomy se zaměřují spíše na nezadané, svobodné lidi.

Na přelomu tisíciletí vznikly dva typicky ženské sitcomy: *Sex and the City* (HBO, 1998-04) a *Ally McBeal* (FOX, 1997-02). Oba tyto sitcomy pojednávají o ženách okolo 30. až 50. roku života, nezadaných, hledajících životního partnera. V obou dvou prochází hlavní hrdinky spoustou vztahů a odhalují své naděje a zklamání.

Hlavními čtyřmi představitelkami v *Sex and the City* jsou Carrie (Sarah Jessica Parker), Samantha (Kim Cattrall), Charlotte (Kristin Davis) a Miranda (Cynthia Nixon). Tyto čtyři nejlepší kamarádky představují celou škálu dnešních žen. Od perfekcionalistky a kariéristky Mirandy, přes nikdy se nevážající Samanthu, k jemné a romantické Charlotte.

Ally McBeal je z pracovního prostředí jedné právníkové firmy.

(příloha č. 5)

Ally (Calista Flockhart), věčně melancholická a trochu labilní, je kariéře úspěšná žena, která však nemůže najít tu pravou lásku.

Two and half man (CBS, 2003 - současnost) je mužská podoba dvou předcházejících sitcomů.

Hlavní představitel Charlie Harper (Charlie Sheen) je starý mládenec. Užívá si života, holduje alkoholu a střídá ženy. Jeho zaběhnutý způsob života naruší jeho tak trochu zženštilý bratr Alan (Jon Cryer) poté, co se k němu přistěhuje.

(příloha č. 6)

Vedle těchto sitcomů, většinou nezadaných lidí, vznikly i sitcomy o rodině. Příklad je *The Osbournes* (MTV, 2002-05), jenž stejně jako *The Adventure of Ozzie and Harriet* popisuje skutečnou rodinu. Jde o zpěváka Ozzyho, jeho ženu (původně manažerku) Sharon a dvě děti Kelly a Jacka. I když se na první pohled může zdát, že metalový zpěvák nemůže být i dobrým otcem, tento sitcom nás přesvědčuje o opaku.

Pro lidi mezi 20. - 30. rokem života jsou určeny sitcomy *How I Met Your Mother* (CBS, 2005 - současnost) a *The Big Bang Theory* (CBS, 2007 - současnost). První z nich se skoro už tradičně odehrává v New Yorku. Pojednává o Tedovi (Josh Radnor) a skupině jeho kamarádů.

The Big Bang Theory nás zavádí do světa čtyř vědců a jejich sousedky Penny, servírky, toužící po kariéře herečky. Tito čtyři kamarádi jsou tak trochu mimoni a střetávají se světem normální, avšak jednodušší Penny.

3.1 Sitcomy v dalších zemích

Kromě Spojených států vznikaly sitcomy i v jiných zemích. Stejně dlouhou historií jako americký sitcom má britcom.²¹ Například *Black Adder* (BBC, 1983-89) nebo *Red Dwarf* (BBC2, 1988-99) a jiné, jsou ztělesněním britského humoru, jenž je jedněmi

²¹ Sitcom z Velké Británie

opovrhovaný a druhými uctívány. Na britském poli vznikla spousta kultovních sitcomů vysílaných po celém světě.

Stejně tak státy jako Německo, Francie, Itálie, Austrálie a spousta dalších, mají ve svých studiích týmy zabývající se výrobou tohoto populárního žánru.

V českých zemích se sitcomům až donedávna nedařilo. Za první úspěšný sitcom se dá považovat až *Comeback* (Nova, 2008). V současné době je i v České republice několik seriálů sitcomového žánru s různorodým ohlasem, avšak jelikož se tato práce zabývá porovnáním amerických sitcomů, nebudeme je zde nadále zmiňovat.

4 Druhy sitcomů²²

Pro lepší pochopení sitcomů je nezbytné jejich setřídění.

V knize *The Television Genre Book* (Creeber, 2001 s. 78-81) se sitcomy dělí na rodinné a pracovní. Pracovní sitcomy jsou z prostředí zaměstnání, jejich zástupcem je například sitcom *The Office* (BBC2, 2001-02) nebo *M*A*S*H 4077* (CBS, 1972-83).

Více častý je sitcom rodinný, jak už název napovídá, z rodinného prostředí.²³ Rodinné sitcomy se dají dále členit na sitcomy klasické (popisující rodinu – buďto nukleární rodinu, nebo s rozvedenými rodiči) př. *Step by Step* (ABC, 1991-97; CBS, 1997-98), *The Simpsons* (FOX, 1989 - současnost), *Roseanne* (ABC, 1988-97), *Mad About You* (NBC, 1992-99).

Sitcomy teenagerovské – jsou určeny mladším lidem. Hlavní aktéři jsou většinou mezi 10. – 20. rokem života a na rozdíl od klasického modelu sitcomu, se vyvíjejí. Společně s divákem rostou, dospívají. Příklad takového sitcomu je *Sabrina the Teenage Witch* (ABC, 1996-2000; WB Television Network, 2000-03) nebo úspěšný sitcom *Hanna Montana* (Disney Channel, 2006-10) Nadále se mezi rodinné sitcomy řadí témata mladých nezadaných lidí. Většinou jde o skupinu přátel řešících problémy ve vztazích. Asi nejznámější z těchto sitcomů jsou *Friends* (NBC, 1994-04), dále sem spadá *Sex and the city* (HBO, 1998-04), *The Big Bang Theory* (CBS, 2007 - současnost) atd.

K úplnému výčtu ještě patří, v souvislosti s rodinnými sitcomy, kategorie homosexuálních témat. Mezi tyto sitcomy se řadí např. *Will and Grace* (NBC, 1998-06).

²² Následující kapitola je zpracována na základě těchto zdrojů: Creeber – *The television genre book*; Mills – *The sitcom*

²³ Název by spíše měl znít z volnočasového prostředí, jelikož ne vždy se jedná o rodinné zázemí – např. *Friends* (NBC, 1994-04), *How I Met Your Mother* (CBS, 2005 -současnost) jsou sitcomy o skupině kamarádů.

V televizi je velice obtížné definovat žánr, především proto, že většina formátů jsou hybridy – tj. mix žánrů. Toto pravidlo se nevyhnulo ani sitcomům a tak vznikla odvětví jako sci-fi sitcom (*Futurama* (FOX, 1999-03; Comedy Central, 2008-13), *Red Dwarf* (BBC2, 1988-99)), dotcom (např. historický *Black Adder* (BBC, 1983-89), dramedy, kreslené sitcomy a mnoho dalších.

5 Sitkom, jakožto odraz společnosti²⁴

„Our most powerful vision of traditional families derive from images that are still delivered to our homes in countless reruns of television sit-coms“²⁵

Historie televizních sitcomů sahá do padesátých let. Jak už bylo uvedeno v první kapitole, sitcomy vytvářejí situace a postavy, které se s dávkou humoru snaží přiblížit běžnému životu a běžnému člověku. Z tohoto důvodu, mají sitcomy už od svých počátků v padesátých (respektive ve třicátých) letech vypovídající hodnotu o naší společnosti. Sitkom by se dal charakterizovat jako parodie na každodenní život. Problémy, které sitcom nastiňuje, jsou problémy lidí aktuální doby. Reflektují aktuální nastavení společnosti: soudobé stereotypy, vzorce v chování, hodnoty společnosti, stejně jako oblasti zájmu jednotlivých občanů i skupin. Sitkom odráží každodenní strasti i radosti běžných lidí v určité době.

Situační komedie většinu problémů jen nastíní, ale nevyřeší je. Například *Married with Children* (FOX, 1987-97) pojednává o chudé rodině, jež zázračně nezbohatne, prostě se smíří s tím, že je chudá. Z její chudoby pak vzniká spousta komických zápletek a gagů. Stejně jako lidé v reálném životě, abstraktní seriáloví hrdinové přijmou svůj životní osud a sžijí se s ním.

Jak už bylo výše uvedeno, sitcom se zabývá také některými sociologicko – politicko – kulturními záležitostmi. V komedii se mohou napadnout tak nepřístupná témata jako rasismus, homosexualitu nebo feminismus a nikdo, respektive málokdo se nad tím v této „sitkomové“ podobě pohoršuje. Předsudky s těmito jevy tak v sitcomu mohou být mnohem přímočařeji znázorněny než ve „vážné“ tvorbě. Příklad můžeme najít v seriálu *Will and Grace* (NBC, 1998-06). Will je gay a ve spoustě dílů ho (a jeho homosexuálního kamaráda Jacka) scénáristé dávají do směšných scének zaměřených na jeho opačnou orientaci. Málokdo to však bere hanlivě nebo urážlivě.

²⁴ Kapitola je zpracována na základě následujících zdrojů: Creeber – *The television genre book*; Dalton – *The sitcom reader: America viewed and skewed*.

²⁵ Coontz, Stephanie. *The Way We Never Were: American Families and the Nostalgia Trap*. New York: Basic, 1992 citováno z Dalton, Mary *The Sitcom Reader*, 2005.

Stejně tak jedna epizoda z *The New Adventure of Old Christine* pojednává o rasismu ve škole jejího syna. Christine se snaží najít afroamerickou rodinu s dítětem, které by bylo vhodným kandidátem do prestižní školy jejího syna. Nelíbí se jí nepoměrné zastoupení této menšiny. Když najde vhodnou rodinu, zjišťuje, že jsou homofobní. Najde proto i homosexuální pár se synem, který by byl skvělým kandidátem, ale ti jsou zas antisemité. V sitkomu je vykreslena přehnaná snaha Christine zajistit na synově škole „různorodé“ prostředí. Odkazuje tím na dnešní až přespřílišnou snahu být za každou cenu tolerantní.

*„Sitkom je vhodný formát pro zobrazení současných ideologických konfliktů a přitom dokáže zaujmout širokou obec. Co když, například, rodina venkovských buranů najde naftu a přestěhuje se mezi bohatou elitu Spojených států amerických. Nebo když bigotní otec z pracující třídy bude muset žít se svým levicovým nevlastním synem? Co když se do liberální rodiny narodí syn republikán? Anebo se dcera stárnoucích hippies ze San Francisca vdá za syna konzervativní rodiny podnikatelů?“*²⁶

*Toto jsou komické zápletky z *The Beverly Hillbillies* (CBS, 1962-71), *All in the Family* (CBS, 1971-79), *Family Ties* (NBC, 1982-9) a *Dharma and Greg* (ABC, 1997-2002). Zajímavé na této široké škále zastoupení ideologických konfliktů je, že sitkom se dokáže s těmito politickými zvraty a změnami ve společnosti vypořádat.“*²⁷

Sitkom odkazuje na každodenní starosti běžného člověka v aktuální době a dává návod jak se v určitých situacích chovat. Ukazuje, jak žije průměrný člověk, co a jakým způsobem řeší. Jaké problémy naši společnost zajímají, jak se k nim naše společnost staví a jakým způsobem se s nimi vypořádává. To vše zobrazuje s přidaným humorem, ironií a nadsázkou.

Stejně jako sitkomy zobrazují společenské problémy, stejně tak zobrazují i zvyklosti převládající v dané době. Charaktery postav jsou zvoleny tak, aby reprezentovaly nastavení společnosti. Nezadané ženy neustále řeší vztahy, tchýně nevychází se zetěm, blondýnky jsou hloupé a spousty dalších příkladů jsou v humorné verzi prezentovány v

²⁶ *Volně přeloženo z Creeber 2008, s. 83-84 „The sitcom has been the perfect format for illustrating current ideological conflicts while entertaining an audience. What if, for example, a family of hillbillies struck oil and moved to the richest community in the USA? What if a working-class bigot father had to live with a leftist son-in-law? What if a family of liberals gave birth to a Republican Son? What if the daughter of aging hippies in San Francisco were to marry the son of a ruling-class corporate family?“*

²⁷ *Volně přeloženo z Creeber 2008, s. 83-84 „These are the comic premises of *The Beverly Hillbillies* (CBS, 1962-71), *All in the Family*, *Family Ties* (NBC, 1982-9) and *Dharma and Greg* (ABC, 1997-2002), respectively, and what is remarkable about this list is the wide range of ideological conflict the sitcom proves able to accommodate.“*

žánru sitkom.

6 Popis porovnávaných sitkomů²⁸

6.1 *Leave It to Beaver*

(příloha č. 7)

Sitkom *Leave It to Beaver* se začal vysílat na CBS od 4. 10. 1957. V roce 1958 byl prodán na ABC, kde se promítal mezi lety 1958-1963. Dohromady bylo natočeno 234 epizod plus jedna pilotní, v šesti sériích, o vysílacím čase 30 minut. Sitkom byl vytvořen Joem Connellym a Bobem Mosherem.

V seriálu jsou vytvořeny čtyři hlavní role – členové rodiny Cleaverů. Hlavní protagonista je Theodore "Beaver" Cleaver v podání Jerryho Mathersa. Theodore je mladý kluk zažívající četná dobrodružství jak ve škole, tak v ulici, v níž bydlí. Založením se jedná o hodného hochu, velice zvědavého, avšak naivního, čehož někteří jeho kamarádi (nebo kamarádi jeho staršího bratra) občas zneužívají. Přezdívku Beaver (v překladu Bobr) získal díky svým zubům. Theodor má staršího bratra Wallyho Cleavera (Tony Dow). Wally si prochází útrapami dospívání, a při tom nezapomíná bránit a ochraňovat svého mladšího bratra. Je to často on, kdo Beaverovi pomáhá z malérů a z problémů. Když je i Wally bezradný, přichází na řadu otec Ward Cleaver (Hugh Beaumont). Hlava rodiny udílí jak Beaverovi tak i Wallymu lekce. Když je potřeba, oběma synům pomůže, avšak snaží se je vést k zodpovědnosti a samostatnosti.

²⁸ Následující kapitola je zpracována na základě údajů z webových stránek imdb.com; csfd.cz; wikipedia.org; My Adventures With "... Old Christine" a Huyboom – About Father Knows Best

Po boku mu je jeho žena June Cleaverová (Barbara Bilingsley), žena v domácnosti, která oddaně pečuje jak o manžela, tak o syny. Do většiny záležitostí se nezaplétá, pouze naznačuje manželovi, avšak rozhodnutí nechává na něm.

Kromě členů rodiny se v sitkomu objevují také kamarádi jak Wallyho tak Beavera. Eddie Hakell (Ken Osmond) je spolužákem a zároveň nejlepším kamarádem Theodora, zatímco Wally se přátelí s Larrym Mondellem (Roberts „Rusty“ Stevens). Na rozdíl od Cleaverů jsou oba hoši podáni v lehce negativním světle. Vymýšlejí nezbednosti, které většinou nasměrují tak, aby se Beaver stal hlavním terčem.

6.2 *Father Knows Best*

(příloha č. 8)

Father Knows Best měl premiéru 3. 10. 1954 na CBS, kde ho vysílali po následujících šest let do 23. 5. 1960. Epizod v 30 minutových formátech během šesti sérií bylo 203. Sitkom vytvořil Ede James a režíroval ho Peter Tewksbury. Jde o klasický sitkom 50. let. V hlavní roli (jak už název napovídá – v překladu Otec ví nejlépe) je hlava rodiny James „Jim“ Anderson (Robert Young). Rodina je ze středních poměrů. Jde až o idylickou americkou domácnost, jejíž členové žijí poklidným životem v poklidné čtvrti. Jim má společně se svojí manželkou, ženou v domácnosti, Margaret Andersonovou (Jane Wyatt) tři děti, z toho dvě dcery a jednoho syna. Nejstarší z dětí je Betty Anderson (Elinor Donahue), mladá slečna, která začíná pomýšlet na vdávání a na vhodného budoucího partnera. James (Bud) Anderson je prostřední z dětí, dospívající mladý muž, který je nespokojený se svým životem. Neustále vymýšlí, čím by se zabavil, naneštěstí nemá dostatek vlastních nápadů, a tak se podřizuje otci nebo kamarádům. Benjamínkem

rodiny je Kathy Andersonová (Lauren Chapin). Kathy by se dala označit za neposednou tátovu holčičku.

6.3 *The New Adventure of Old Christine*

(příloha č. 9)

Od 13. 3. 2006 do 12. 5. 2010 se na CBS vysílaly premiéry seriálu *The New Adventure of Old Christine* v 22-24 minutovém formátu. Dohromady se natočilo 88 epizod v 5 sériích. Tvůrcem sitkomu byl Kari Lizere.

Sitkom popisuje rozpadlou rodinu. „Old“ Christine Campbell (Julia Louis-Dreyfur) je mladá matka a velice emancipovaná žena. Kromě péče o vlastního syna, je majitelkou posilovny a k tomu řeší velké množství svých milostných románek. Je velice nekonvenční a oplývá spoustou vyhraněných názorů. S manželem Richardem Campbellem (Clark Gregg) se sice rozvedli, avšak nadále zůstávají v úzkém kamarádkém vztahu. Rodiče se společnými silami starají o syna, jenž chodí do prestižní, leč lehce konzervativní školy, plné upjatých matek. Richard, i když úspěšný muž, si prochází krizí středního věku, a přesto, že sám začíná plešatět, si našel o dost mladší ženu, „novou“ Christine Hunter (Emily Rutherford). Odtud také pochází název - *The New Adventure of Old Christine*. Old (starý) dává do protikladu hlavní hrdinku, s mladší Richardovou milenkou. „Nová“ Christine je mladá rozumná slečna, která je do Richarda zamilovaná a občas žárlí na vztah mezi exmanželky.

Nadále tu figuruje svobodný bratr, bydlící s Christine, Matthew Kimble (Hamish Linklater). Stejně jako Christine, i on žije svým vlastním způsobem života. Pracuje pro svou sestru jako chůva. Je klasickým případem starého mládence. Nemá zájem se vázat. Navazuje povrchní známosti založené na sexu a často se pitvá ve svém vztahu jak se sestrou, tak s rodiči.

6.4 *The Middle*

(příloha č. 10)

The Middle je seriál jehož premiérové epizody jsou vysílány od 30. 9. 2009 do současnosti na televizním kanálu ABC. Doposud bylo natočeno 117 epizod v celkem 5 sériích a v 21-22 minutovém rozhraní. Tento sitcom byl vytvořen Eileen Heisler a DeAnn Heline.

The Middle (přeloženo střed nebo průměr) je velmi výstižný název. Tato americká rodina je typickým příkladem toho, co bychom v dnešní době označili za střed. Otec, matka a tři dospívající děti. Střední vrstva, středně velký dům, běžné povolání rodičů. Průměrnost je v tomto sitcomu ústředním motivem.

Frances (Frankie) Heck (Patricia Heaton) je emancipovaná žena, která se snaží udržet rovnováhu mezi rodinou a prací. Jedná se o velice vytíženou moderní ženu pod neustálým stresem. Lehce hysterická a tvrdohlavá, snaží se mít vše pod kontrolou. Vedle ní je její manžel Michael (Mike) Heck (Neil Flynn), pro kterého, na rozdíl od manželky, není domácnost druhým zaměstnáním. Nepatří sice k lenochům vysedávajícím před televizí, avšak není ani typem zženštilého manžela, co by doma žehlil, pral, uklízel. Jedná se o flegmatika, jehož skoro nic nerozhodí. Společně mají tři děti. Nejstarším z nich je Axl Redford Heck (Charlie McDermott). Axl je černá ovce rodiny, neustále vymýšlí nové a nové „hlouposti“ a zkouší, jestli mu to u matky projde. Shazuje mladší sourozence, dělá si z nich legraci, avšak ti to dosti často berou vážně. Obzvláště citlivá Sue Sue Hecková (Eden Sher) je jeho žerty často znatelně zasažena. Sue není ani příliš hezká ani oblíbená. Snaží se své nedostatky dohnat pílí, její neohrabanost však většinu jejích plánů pokazí. Posledním členem domácnosti je Brick Heck (Atticus Shaffer), který jako by nebyl z tohoto světa. Ze sourozenců je nejchytřejší

a má skvělý pozorovací talent, tyto schopnosti však jdou na úkor jeho společenského života, je až asociální, často se uzavírá do literárního světa.

Father know best i *Leave it to the Beaver* jsou klasickými rodinami ze střední až vyšší vrstvy v padesátých letech. Žijí v klidné čtvrti ve velkém domě a s klidnými sousedy. Ani rodiny z *The Middle* nebo *The Adventure of old Christine* nežijí na periferii společnosti a do kapsy nemají zas až tak hluboko. Na rozdíl od našich rodin z let padesátých, se zde občas objevují problémy s finanční tematikou. Především v *The Adventure of Old Christine* řeší hlavní hrdinka svou finanční situaci, která je v porovnání s normálním člověkem více než uspokojivá, avšak v porovnání s ostatními rodinami ve škole jejího syna, spíše podprůměrná.

6.5 Natáčení

Kromě *The New Adventure of Old Christine* jsou všechny z vybraných sitcomů natočeny bez přítomnosti publika a kromě *The Middle* je k nim smích přidán posléze. Smích v *The Middle* chybí zcela.

Obecně platí, že čím déle je sitcom vysílán a čím větší sledovanost má, tím rozsáhlejší si může dovolit prostory, v nichž natáčí. Dalo by se zobecnit, že sitcomy v letech 50. jsou interiérově a exteriérově chudší než je tomu u sitcomů současných. Toto pravidlo se však musí brát s ohledem k sérii natáčení. Zatímco v první sérii *Father Knows Best* se můžeme setkat s prostory obývacího pokoje, kuchyně, dětského pokojíčku a ulice, v níž se rodina nachází, v poslední sérii se dostáváme až do New Yorkské restaurace nebo na návštěvu k babičce a dědovi a také do otcova zaměstnání. Stejně pravidlo přidávání interiérů a exteriérů se objevuje i v *Leave it to the Beaver*.

Současné sitcomy však již od začátku disponují mnohem různorodějšími místnostmi a místy. V *The Middle* a v *The New Adventure of Old Christine* je hned v první sérii tolik exteriérů a interiérů jako v posledních sériích sitcomů let padesátých. Kromě domácího prostředí se natáčí i v zaměstnání obou rodičů, ve škole, nebo na nejrůznějších místech, od zábavných parků po koncertní vstupní haly a restaurace.

Počty interiérů a exteriérů způsobují další efekt, než jen variabilitu prostředí. Jelikož se často natáčí „venku“ mimo ateliéry, téměř se vylučuje natáčení před živým publikem.

Co se počtu hlavních a vedlejších aktérů týká, jsou poměrně vyrovnané. Kompars má v dnešních sitkomech větší zastoupení než v letech padesátých.

7 Role v rodině a jak se změnily.

V sitkomech 50. let byl otec nepopiratelnou hlavou rodiny. Nikdy se mu neodporuje, jeho slovo je zákon. Oba dva otcové z našich sitcomů jsou zobrazeni jako úspěšní muži, se spoustou moudrých nápadů.

(příloha č. 11)

Na rozdíl od dnešních sitcomových rodin, kde se se starostmi chodí spíše za matkou, jsou to právě otcové, co řeší většinu problémů. Děti k otci vzhlíží, nechtějí ho zklamat. Avšak i otec respektuje své děti a jejich rozhodnutí. Většinou nepřikazuje, ale naznačí a nechá na dětech, aby si domyslely, co je správné a co ne. Málokdy něco přímo rozkáže, i když ve většině závěrů má znovu pravdu otec. Například, když si Wally (z *Leave it to the Beaver*) chce kvůli dívce narovnat nos směšnou páskou, jež si aplikuje na noc. Otec mu poví, jak on sám v dětství trpěl nízkým sebevědomím kvůli odstátým ušním boltcům. I když si Wally, místo aby pásku zahodil, začne ještě přilepovat uši izolepou, nakonec dojde k poznání a přestane být tak malicherně marnivý.

Nebo když Budovi z *Father Knows Best* nestačí kapesné, které dostává a vadí mu, že si musí přivydělávat sekáním zahrady. Promluví si s otcem a chce po něm, aby dostával peníze za nic. Otec s ním udělá dohodu.

Otec: „Bud! Come in and wait a minute.“

Bud: „What did I do?“

Otec: „Nothing, I just want to talk with you.“

Bud: „What about?“

Otec: „I’ve been thinking about that money problem of yours, maybe you right. Maybe you should have ten dollars a week.“

Bud: „You really mean this now? It's not just a gag?“

Otec: „No gag.“

„Here you are. Here is your 10 dollars for this week.“

„Oh, there is one other condition... You have to spend this money only on yourself.“²⁹

Bud je z dohody zpočátku nadšený, avšak postupně mu začíná vadit, že nemůže nikomu ze svých blízkých koupit nic, co by je potěšilo, ani pomoci matce v domácnosti. Nakonec se dobrovolně dohody vzdá a dává za pravdu otci.

V dnešních sitkomech jsou otcové bráni mnohem méně vážně. Tvůrci si z nich trpí žerty (což je jev ve starších sitkomech téměř nevídaný). Děti i matka si dovolují otce kritizovat, jeho slovo už není to poslední. O problémy svých dětí se rodiče starají vcelku rovnoměrně (ve větším množství případů spíše matka). Například v rodině *The Middle* je matka tou, co mladšího syna učí o základní hygieně, s dcerou probírá její milostné nesnáze a neustále chodí do školy řešit maléry svého nejstaršího dítěte.

Mnohem více se přikazuje a rozkazuje. Když se rodičům něco nelíbí, málokdy si s dětmi sednou a vysvětlí jim, co přesně jim vadí (většinou to ani sami nedokážou popsat), ale zakáží jim danou činnost dělat. Děti se také proti rozhodnutí rodičů více vzpouzí. Klasický příklad ignorace rodičů je zobrazen v podobě charakteru Axla z *The Middle*. Axl jako by své rodiče ani neposlouchal. Stejně tak bravurně zvládá jejich příkazy a rozkazy přetransformovat ke svému prospěchu a vzít si z nich jen to, co se mu hodí.

Na příkladu sitkomů z let 50. vidíme, že na prvním místě byla rozhodnutí otce a až za nimi následovala rozhodnutí matky. Jednotliví členové rodiny brali mnohem větší ohledy na druhé, než je tomu v dnešních dílech. Přestože matka stála na druhém místě, děti její rozkazy a přání respektovaly, její slovo mělo po otci největší váhu a děti se mu nedovolily vzdorovat. Kontrastem jsou dnešní sitkomové děti, které jako by ani nevnímaly, co jim kdo z rodičů říká.

Matka byla oporou otce, obě dvě naše hrdinky ze starších sitkomů jsou ženy v domácnosti. Zabývají se péčí o domácnost a o blaho manžela. V sitkomech nejsou zmiňovány žádné jejich vlastní aktivity. Jsou to postavičky vzadu, jakoby "tahají za nitky". Navádí otce, co a jak s dětmi řešit. Například, když Wally (z *Leave it to the Beaver*) přišel s novým "moderním" účesem, jenž se matce nelíbil. Ta navedla otce, aby s Wallym promluvil a donutil ho účes změnit. Když promluva s otcem nedopadla,

29 Dialog z *Father Knows Best* (3 série; 8 epizoda): *Bud, the Millionaire*

rozhodla se vzít iniciativu do vlastních rukou. Nejdříve zašla za ředitelem školy, a poté se odhodlala Wallymu sama domluvit a vysvětlit mu, proč se jí jeho úces nelíbí a požádat ho, aby ho změnil.

Soudobé sitcomy dávají do popředí pracující matku.

(příloha č. 12)

V sitcomech v padesátých letech se zobrazoval spíše otec, dnes je tento trend opačný. I úvodní prolog v *The Middle* má žena. Ženy v dnešních sitcomech balancují na pomezí práce, domácnosti, rodiny a osobního života. Oproti ženám z dřívějších sitcomů jsou mnohem více vytížené. V 50. letech se ženy zajímaly tak o to, co uvařit k večeři, dnes mají mnohem více zálib. Bohužel však i méně času na to, aby si je užily. Dnešní sitcomové matky rozhodují i bez otce, někdy i proti jeho vůli. Christine (z *The Adventure of Old Christine*) zakázala exmanželovi vzít jejich syna na koncert Rolling Stones. V sitcomech z let 50. by si žena něco takového nedovolila, avšak v dnešních sitcomech to není nijak zvláštní jev, stejně jako neochota exmanžela Christininému přání vyhovět. Ženy si mnohem více prosazují svou, debatují s manželi o rozhodnutích. Hádají se s nimi jak vychovávat jejich děti a jsou to právě ony, kdo často zavádějí nové principy (ne vždy se jim to však zadaří, jak ukazuje příběh z *The Middle*, kde se matka snaží zavést společné večeře, u nichž by si mohli s rodinou popovídat, většina jejich členů to považuje za otravu a při první příležitosti zmizí).

Sitcomy padesátých let byly zaměřeny na klasickou rodinu. Děti si vážily svých rodičů a respektovaly je. Členové rodiny se vůči sobě chovali méně sobecky. Například, když se otec z *Father Knows Best* cítil vedle svých téměř dospělých dětí starý, matka s

děti vymyslely, jak mu udělat (přes své příkoří) radost. Kontrastem k tomu je rodina z *The Middle*. Děti (i otec) se smějí matce za její nešikovnost. Dojde to až tak daleko, že si matka připadá v rodině méněcenná. Rodina se jí na konci omluví, ale až po napůl hysterickém výstupu hlavní hrdinky. Lidé v dnešních sitkomech jako by přestávali vnímat problémy kolem sebe. Zaměřují se jen na ty svoje, a pokud se jim někdo nesvěří, nejspíš si ani nevšimnou, že někoho něco trápí. Především děti se zabývají pouze sami sebou, starosti rodičů je nezajímají.

Děti z našich sitkomů jsou více svěťaznalé, než děti ze sitkomů 50. let. Díky "moderním" médiím a dnešnímu stylu osvěty vidí více problémů světa, než tomu bylo v letech padesátých. O hodně problematikách se dnes mluví více než před 60 lety. To však také vede k pocitu bezmocnosti. Brick (z *The Middle*) dostal z přemíry informací, jež si našel na internetu, fobii a měl strach téměř ze všeho. Báł se vyjít z domu a dokonce se báł i doma tak, že spal v obýváku pod stolem. Ústředním motivem jednoho z dílů *The New Adventure of Old Christine* je rasismus, antisemitismus a homofobie ve škole jejího desetiletého syna. Už od dětství se děti učí být tolerantní. Učí se zabývat se mnohem více věcmi, než to učili prarodiče jejich otce a matky (oblast zájmu dětí ze starších sitkomů málokdy přesáhla hranici ulice). Avšak s tak rozsáhlou znalostí přichází i pocit bezmocnosti jedinice cokoli změnit.

Dnešní sitkomové děti se více zajímají o sebe, než o ostatní členy rodiny, přesto tu však zůstává soucítění s ostatními. Například, když se rodina z *The Middle* rozhodne připravit matce příjemný den a i přes své nepohodlí udělají vše pro její spokojenost.

Změnou prošli také sourozenecké vztahy. Epizoda z *Leave it to the Beaver* popisuje první víkend, který Beaver netráví se starším bratrem Wallym. Beaver neví jakou zábavu si bez bratra vymyslet. Z této epizody je znát, že bratři k sobě mají blízký přátelský vztah. Také děti z *Father Know Best* se k sobě chovají kamarádsky. Naopak *The Middle* je rodina, kde je každý sám za sebe. Pouze, když některý ze sourozenců potřebuje někoho jiného, vyhledá ho. Náklonnost se mezi nimi bere za samozřejmost. Dříve se děti snažily získat přízeň sourozence. V dnešních sitkomech to považují za něco daného. Jsi můj bratr (moje sestra), jsme příbuzní, tak to znamená, že mě musíš mít rád, i když se k tobě nebudu chovat hezky. Například v jedné epizodě z *The Middle* vyjde najevo, že Axl ukradl před lety své sestře hlavu z kostýmu maskota a ona se pak ztrapnila před celou školou. Mezi dětmi vypukne válka, kdy chce jeden co nejvíce ublížit druhému. Přesto se Sue po tom všem snaží s Axlem usmířit, naneštěstí mu spálí

tričko ze šampionátu, podepsané všemi členy týmu, kterým se ho předtím snažila vydírat k projevení lítosti.

Axl: „What you doing.“

Sue: „Let’s end this Axl. No more bubbles, no more supre clue, no more embarrassing pictures. All you have to do, is apologize for taking my handhead, which is, what you should have done in a first place, and than we can forget all about it.

If not, the jersey gets it.“

Axl: „Hey, don’t mess with that!“

Sue: „Wow, this city championship jersey was sign by your entire team, making this item irreplaceable.“

Axl: „I’m sorry, ok? I’m sorry, I took the handhead, I thought it would be funny, clearly it wasn’t, I’m sorry.“

Sue: „See is that was so hard? Aaaa“

Axl: „Oh, my god!“

Sue: „Oh, my god!“

Axl: „My...“

Sue: „I’m so sorry, I didn’t mean it. I was just trying to scared you or threating you, it was supposed to be an empty threat... Axl say something! You have to say something!“

Axl: „I have no sister.“

Sue: „What? Of course you have a sister! I’m your sister...“³⁰

Nakonec si oba sourozenci odpustí.

Jak dříve tak i dnes se děsíme dne, kdy se rozdělíme. Jak Beaver (z *Leave it to the Beaver*) tak Brick (z *The Middle*) se bojí chvíle, kdy jejich bratři odejdou na vysokou školu a oba dva přiznávají, že se jim bude po starším sourozenci stýskat.

Hodnocení vztahů v rodině vychází pozitivněji spíše pro léta padesátá, musíme však podotknout, že sitcomy z let padesátých byly zobrazeny trošku idylicky. Oba dva popisují "dokonalou" rodinu. Na až nereálnou idyličnost poukazují také osudy aktérů hlavních rolí. Barbara Billingsley ani Hugh Beaumont rodinné štěstí neudrželi a oba se rozvedli. Robert Young trpěl, navzdory jeho pozitivně naladěné postavě Jamese Andersona, depresemi a alkoholizmem. Pokusil se také o sebevraždu.

30 Dialog z *The Middle* (5. série; 11. epizoda): *War of the Heck*

7.1 Změna živitele a hlavy rodiny

Zatímco klasická žena ze sitkomu v letech padesátých málokdy chodila do práce, v současnosti málokterá zůstává doma. Tento trend se nejenom zobrazuje v sitkomech, ale dá se zobecnit na celé Spojené státy americké.

(příloha č. 13)

Tím, že ženy získaly vlastní příjem, získaly také velkou míru nezávislosti. Jejich slovo má stejnou váhu jako slovo muže (neplatí to stoprocentně, otec je stále brán jako větší autorita – silnější, vyšší; avšak rozhodně není tak suverénní, jako tomu bylo). Pokud mají ženy jiný názor, nebojí se ho dát najevo a ani se nebojí odporovat manželovi a jít proti jeho vůli. V případě, že manželské soužití nefunguje, mají mnohem menší strach manžela opustit, než tomu bylo v padesátých letech (i když už tehdy byly rozvody, málokdy to bylo z iniciativy ženy).

Navzdory tomu rozdělení povinností tak dramatickou změnou neprošlo. Stále to je matka, kdo se ve většině případů stará o domácnost – vaří, pere, uklízí. Zatímco na muži jsou úkony na domě, zahradě nebo například vynášení odpadků. Muži už dnes nejsou takovými hrdiny, jakými bývali v době, kdy neexistovalo, že by žena řezala pilou, nebo sekala zahradu. Na druhou stranu, dnešní ženy se těžko dají označit za křehké víly, které si volají na pomoc manžela, když nedosáhnou do posledního regálu. A tak jim častokrát nezbývá, než si s těžkým nákupem pomoci sama.

Nutno podotknout, že ve Spojených státech amerických se i nadále na rodinné prostředí klade velký důraz. Partner/ka či manžel/ka jsou běžně zobrazováni v předvolebních kampaních na prezidenta nebo jiné významné politické funkce. V USA se

stále ještě hodnotí postavení jedince ve společnosti nejenom podle jeho vlastních úspěchů, avšak také podle životního partnera, popřípadě dětí a dalších blízkých rodinných příslušníků.

8 Změny ve společnosti

8.1 *Emancipace*

Na příkladu sitcomů současnosti vidíme, jak už bylo uvedeno výše, že dnešní ženy málokdy nepracují. To zapříčiňuje, že nemají tolik času na rodinu a domácnost. Jelikož tráví v práci přibližně stejný čas jako manžel, dalo by se usoudit, že domácí úkony a povinnosti se rozdělí rovnoměrně mezi ně. To se však tvrdit nedá. I když dnes muž dělá doma mnohem více věcí než dříve, rozhodně to není rozděleno padesát na padesát.

(příloha č. 14)

Dnešní ženy jsou v sitcomech zobrazovány jako samostatné a nezávislé, za svoji svobodu však platí tvrdou daň v podobě dvojité směny doma a v práci. Jsou unavené až vyčerpané. Jaký to kontrast k ženám ze sitcomů minulosti, jež vždy mají dobrou náladu, jsou upravené, svěží a jediná jejich starost je, co uvaří k večeři.

Ze sitcomů by se dalo posoudit, že být v domácnosti, je ta nejlepší věc, co ženu může potkat. Už se nezobrazuje setrvačnost a nuda každodenního bytí. Soudobé ženy jsou více seberealizované. V padesátých letech se žena posuzovala podle toho, jaká je

hospodyňka a na základě úspěšnosti svého manžela. Postavení jejího manžela udávalo též postavení její.

Ze sitcomů se dá vyvodit zevšeobecnující názor, že žena dokáže to, co muž. Jsou více silné, více sebevědomé a více si váží sami sebe. To však vede k druhému efektu. Stále silnější trend "slabých" zženštělých mužů. Čím více mužských vlastností ženy přejímají, tím více ženských zvyků si muži osvojují. V *The New Adventure of Old Christine* je scéna, v níž přijde exmanžel ze solária. Bratr Christine dělá chůvu. Zdá se, že dnes už nejsou džentlmeni, o které by se žena mohla opřít. Spousta mužů sama potřebuje podporu, někoho, na jehož rameni by se mohl vybrečet. Nepůsobí už tak svérázně, autoritativně. Muži už nejsou tak razantní a ani charizmatičtí, jací byli protagonisté hlavních hrdinů sitcomů z let 50.

8.2 Společensky přípustné a co bylo a je "normální"

Podíváme-li se na sitcomy současnosti a porovnáme-li je se sitcomy 50 let, vyjde nám, že je mnohem více věcí přijímáno společností jako "normální" než tomu bylo dříve. Málokoho v současných dílech pohoršuje líbání na veřejnosti a mluvení o sexu je jev velice častý. Také tabu ve formě sexu před svatbou je už v situačních komediích prolomeno, i když stále přetrvává předsudek ohledně aktivní sexuality žen. Například Christine (z *The New Adventure of Old Christine*) se před ostatními matkami chvástá svým milencem a jejich milostným životem, jakmile se však dostane do doslechu učitelky svého syna, snaží se to zamaskovat a tváří se nevinně.

V dřívějších sitkomech se o otázkách sexu téměř nemluvalo. I schůzky milenců musely probíhat ve vší slušnosti.

(příloha č. 15)

Například, když Kathy odjela do New Yorku a její rodina se doslechla, že chodí s místním playboyem, neváhala a vydala se za Kathy, aby předešla veřejnému skandálu.

I svatba měla v dříve natočených sitkomech větší význam, než je tomu dnes. Rozvodovost je běžnou věcí, jak dokazuje rodina Campbellových, a tak už říci „Ano“ neznamená tolik, jako tomu bylo kdysi. I přesto se věková hranice, kdy se uzavírá sňatek, zvyšuje. Matthewovi, bratrovi od Christine, je přes třicet let a o svatbě zatím vůbec neuvažuje. Zatímco Kathy Anderson ve svých šestnácti přemýšlela o muži svých snů, o vdávání a zakládání rodiny, její vrstevnice ze současnosti Sue Hecková sní spíše o prvním příteli, který ovšem rozhodně nebude tím, s kým by chtěla strávit zbytek života.

Stejně jako se posouvá hranice vdávání a ženění, stejně tak se posouvá hranice zakládání rodiny. „Naši rodiče“ let padesátých měli děti okolo dvacátého roku života. To se v dnešní době většinou stane jen, když se "něco nepodaří".

Jít na rande je v dnešních sitkomech běžnou věcí. Málokdo z postav se pohoršuje nad tím, když je mladý pár o samotě, nebo když nesezdání lidé jedou spolu na dovolenou.

(příloha č. 16)

(příloha č. 17)

Z příkladu sitcomů můžeme vyvodit, že tehdejší společnost byla více upjatá. Především matky se bály, jak vypadá jejich rodina na veřejnosti a s chutí pomlouvaly ty, co nebyli "perfektní". Například, když Wally přišel domů s novým účesem. Jeho matka nemohla spát při pomyslení, co řeknou sousedé (a to i přes to, že Wally nebyl jediný mladík z ulice s tímto účesem).

(příloha č. 18)

Zkouší to řešit přes otce, přes ředitele školy, a když ani to nezabere, sedne si se synem a vysvětlí mu, že si nepřeje, aby takhle chodil na veřejnosti. Další naše rodina, Andersonovi, měla zase roztržku ohledně barevné košile, kterou si chtěl Bud vzít s sebou na večírek ke kamarádce, jakožto doplněk ke svému vystoupení na bonga. Matka ani otec nesouhlasili s extravagantním provedením košile, a tak to synovi nepovolili.

Podobným příkladem je pořádání večírků. Když chtěl Wally uspořádat doma party, nejdříve se zeptal rodičů, jestli může a poprosil matku, aby mu pomohla s jídlem. Večírek probíhal klidně a za účasti rodičů. V dnešních sitkomech je party více spontánní, hlučnější a mnohem více neformální než v 50. letech.

Také spát u kamaráda, nebo nechat kamaráda přespat u sebe, byl větší problém, než je tomu v současných dílech. Když chtěl kamarád Wallyho, Eddie, přespat u Cleaverů musel se zeptat pána a paní domu, a pak to zatelefonovat domů. Rodiče si mezi sebou volali a matka nakoupila o jednu večeři navíc. Dnes se dcera nebo syn zeptá (nebo ještě lépe oznámí) a dotyčný přijde. Bez jakýchkoli dalších komplikací.

Lidé v dnešních sitkomech jsou více tolerantní a volnomyslní ohledně toho, co kdo nosí nebo dělá.

8.3 Hodnoty

Podíváme-li se na sitkomy z 50. let, uvidíme, že lidé dbali na čest více, než je tomu v současných sitkomech. Nejedna sázka mezi kamarády vznikla tím, že stačilo dotyčného nazvat zbabělcem. Ten udělal maximum, aby dokázal opak. Důkazem je

scéna z *Leave it to the Beaver* – Beaver vylezl na vysoký Billboard, aby se podíval do mísy umístěné na jejím vrcholku a omylem tam spadl. Vše na popud svého kamaráda, který ho k tomuto činu vyprovokoval.

Kamarádi si mezi sebou chtějí zachovat tvář. Ve *Father Know Best* máme příklad, kde se dva kamarádi nemohou dočkat večírku u jejich spolužačky, ale před ostatními dělají, že jim na tom nezáleží. V dnešních sitkomech je kamarádství více otevřené. Lidé jsou více sví, méně se nechají strhnout, ovlivnit nebo vyprovokovat.

Na druhou stranu se v dnešních sitkomech objevuje více pokrytců, než tomu bylo. Dříve, když se něco řeklo, platilo to. Dnes se slovo dodržuje zřídka kdy a některé lidi nebereme vážně vůbec.

8.4 Oblékání

V sitkomech v padesátých letech byli lidé upravení i doma, při domácí práci. Měli oblečení na doma a na ven. Domácí oblečení sestávalo z košilí, pulovrů nebo triček s límečkem, zatímco na veřejnosti se téměř vždy nosil oblek. Dokonce i mladí museli tuto společenskou konvenci dodržet. Beaver, když šel na návštěvu k sousedům, se musel obléci do společenského obleku. Ženy měly vždy upravené čisté šaty nebo sukně. Vlasy měli muži krátce střižené a nagelované k hlavě, zatímco manželky měly lokny buďto stažené do účesu nebo volné, ale upravené.

V dnešních sitkomech se můžeme setkat s ženami, co nosí převážně kalhoty. Sukni si berou, pokud chtějí na někoho zapůsobit – například na schůzku. Muži dnešních sitkomů nosí to, co se v padesátých letech nosilo doma. Jen velice výjimečně a velice neochotně sahají po obleku. Doma pak nosí tepláky a stará trička.

(příloha č. 19)

8.5 Trávení volného času

Lidé jsou stvoření, která si kromě zajišťování základních potřeb nutných k přežití, vymysleli také spoustu činností jen pro zábavu. Mezi činnostmi, které se provozovaly v sitkomech jak před šedesáti lety tak i dnes, patří například sportovní aktivity, sledování televize, čtení novin nebo knih, trávení času s přáteli nebo účastnění se a pořádání společenských akcí.

(příloha č. 20)

Přesto jsou tu jisté rozdíly v trávení volného času.

V dnešních sitkomech je více vymožeností, například myčka na nádobí usnadňující běžný život. Z tohoto důvodu by si člověk pomyslel, že lidé budou mít více volného času na své záliby a sami na sebe. Ovšem v této rovnici chybí jeden významný činitel. V dnešní době většina domácností funguje na bázi dvou plných pracovních úvazků a jednoho "domáciho". V realitě to znamená, že oproti sitkomům padesátých let, kdy muž chodil na plný úvazek do práce a žena měla plný úvazek doma, dnešní rodiče mají oba dva plné úvazky a po příchodu z práce musejí nastoupit na poloviční směnu doma. To zapříčiňuje, že lidé v dnešních sitkomech, potažmo i v realitě, mají méně volného času, než tomu bývalo a tento trend se neustále zvětšuje. Frances Heck (z *The Middle*) si ke dni Matek přála být o samotě. Namísto toho, aby relaxovala, se však rozhodla dodělat domácí práce, na které neměla v "běžném provozu" čas.

Porovnáváné děti jsou na tom v podílu práce (škola), spánek a volný čas přibližně stejně, jako tomu bylo v minulosti. Rozdíl je však v aktivitách a prostředí, v němž se zdržují. Zatímco Ward Cleaver (otec z *Leave It to the Beaver*) se diví, když jeho syn tráví čas doma, dnešní rodiče se spíše diví, když jdou děti dobrovolně ven. Samozřejmě

mezi dětmi existují velké rozdíly. Například Axl (z *The Middle*) je sportovně zaměřený chlapec, který rád pobývá venku se svými přáteli. Dříve téměř každý trávil čas venku, dnes skoro každý tráví čas doma.

(příloha č. 21)

Velice oblíbenou aktivitou dnešních sitkomových hrdinů je sledování televize. V sitkomu *The Middle* je scéna, v níž se všechny tři děti dívají na stejný pořad, avšak na různých televizích. Matce argumentují, že jim nevyhovuje hlasitost zvuku a postavení televize, kterou si nastavil některý z jejich sourozenců.

(příloha č. 22)

Také v *The New Adventure of Old Christine* se můžeme setkat s rozsáhlým konzumováním televize, když si hlavní aktéři volají mezi sebou a radí si, co na kterém kanále stojí za zhlédnutí. Také jídelní prostor jako by se přesunul do oblasti před televizí. V současných sitkomech je jedení na pohovce jevem zcela běžným. Naopak v padesátých letech by takovéto chování bylo nepřípustné. Jídlo byla záležitost provozovaná společně, v jídelně u stolu. Dokonce, když jste chtěli od stolu vstát, museli jste se omluvit, nebo se zeptat, jestli se můžete vzdálit.

(příloha č. 23)

Rozdílů v běžném každodenním sitkomovém životě je hodně. Lidé dnes mají mnohem větší variabilitu v tom, co dělat. Od videoher, přes minigolf, k cestování do Mexika, vše je dnes přístupnější a levnější, než tomu bývalo. Bohužel však, díky zrychlujícímu se tempu svých životů, je stále méně času tyto aktivity provozovat.

8.6 Technologické změny a jejich dopady na každodenní život

Společně s technologickými změnami se mění i naše životy a zvyklosti. Už v sitkomech padesátých let bylo "normální" až samozřejmé, že každá průměrná americká rodina vlastnila televizi, telefon nebo automobil. Moderní sitkomové domácnosti mají těchto věcí hned několik. Jen v rodině *The Middle* se dají napočítat tři televizory a dva vlastní automobily. V sedmnácti má každé dítě ve Spojených státech amerických starost o úspěšné složení řidičských zkoušek.

Klasické telefony jsou postupně nahrazovány mobily, což umožňuje neustálou pohotovost. Na příkladu sitkomů je vidět, že lidé už dnes nedodržují předem domluvené schůzky tak pečlivě, jak tomu bylo do masového rozšíření mobilů. Dnes je snadné

schůzku posunout, přeložit nebo zrušit. Dříve, když člověk věděl, že nebude moci dorazit včas, musel se osobě, s níž byla domluvena schůzka, omluvit s dostatečným předstihem. Na druhou stranu jsou mobily mnohem více soukromé, než klasické telefony. Dnes se může volat v soukromí, vzít si hovor k sobě do ložnice, nebo ven. Hovor s "klasickým" telefonem se často musel vést ve společné místnosti, vůbec nemluvě o zvedání hovorů jinými členy rodiny nebo odposlouchávání z druhého sluchátka. Navíc mobily umožňují rozpoznání volajícího a vyhnutí se střetu s nechtěnou osobou.

Dalším vynálezem dnešního amerického společenství je objednávání jídla domů. V sitkomech současnosti se často setkáváme s rodinou, která jí fastfoodové občerstvení, nejlépe při sledování televize.

(příloha č. 24)

Jedním z největších vynálezů moderní doby je zajisté počítač a internet. Jak už bylo zmíněno, díky rychle dostupným informacím z internetu je mnohem větší osvěta než dříve. Samozřejmě internet se využívá nejen k vyhledávání nových poznatků. Je to interaktivní médium s možností komunikace na sociálních sítích, hraní online her nebo psaní vlastních článků. Obzvláště ke komunikaci, především pak na sociálních sítích, se dnes v sitkomech, a nejen v nich, internet hojně využívá. Dokonce i starší generace má založený profil na facebooku. V jednom díle The Middle je Michael natolik znuděn vyprávěním životního příběhu svého otce, že ho naučí používat videohovor. Sám pak může sledovat televizi a nechat dědu, aby se vypovídal.

Tento výčet je jen tou nejpodstatnější částí, z moderních vynálezů, usnadňujících životy našich sitkomových hrdinů.

9 Závěr

Změny posledních desetiletí jsou velké. Lidstvo se nikdy nehrnulo kupředu takovou rychlostí, jako je tomu dnes. Staleté i tisícileté tradice se mění. Společně s vymoženostmi, jež vše usnadňují a urychlují, se zrychluje i lidské tempo.

Společnost se pod vlivem těchto změn stala více liberální, přístupná a tolerantní. Na druhou stranu i více sobecká. Lidé se k sobě chovají s menšími ohledy. Stres je v této době každodenním společníkem. Všechny tyto změny se odrážejí v obrazu sitkomu. Sitkom z padesátých let je ztělesněním rodinných hodnot. Zobrazuje až idylický obraz rodiny padesátých let. Hlavou rodiny, členem s prvním i posledním slovem, je vždy otec. Po něm následuje v míře rozhodování i míře autority manželka a matka, většinou žena v domácnosti. Nakonec děti.

Ve společnosti je běžné vážit si a preferovat vlastnosti jako hrdost, čest a nesobeckost. Lidé se k sobě chovají s respektem a úctou.

V porovnání se současnými sitkomy je citelně znát změna v chápání jednotlivce a individuality. V dnešních sitkomech se hlavní hrdinové mnohem méně starají o problémy ostatních. Více se věnují sami sobě a svým zájmům. V rodinách jsou matka a otec na stejné pozici co se rozhodování a autority týká. Ženy jsou mnohem více seberealizované, avšak na úkor hektického rozvržení svých povinností. Děti jsou vykresleny více sobecky, než byly děti ze sitkomů padesátých let.

V porovnání sitkomů z let padesátých a ze současnosti však také vyplývá, že i když způsob jakým lidé jednají, jak se chovají i jak mluví, prošel velkou změnou, podstata jejich problémů se nezměnila. Například tzv. pocit opuštěného hnízda, kdy dospívající děti odchází od stárnoucích rodičů. Nesnáze mladých lidí s kamarády, oblíbeností a prvními láskami. Komplexy vznikající z porovnání s ostatními. Závist a žárlivost a samozřejmě materiální hodnoty. Toto je jen výčet toho, co lidstvo řeší, řešilo a nejspíše bude řešit i nadále. Prostředí, ve kterém společnost žije, prochází značnou transformací, ale lidské bytosti se v základu zas až tak moc nemění. Starosti, které nás trápí, jsou stále ty samé, avšak často ovlivněné moderní technikou nebo změnou postojů společnosti.

Summary

Sitcoms of the 50' are portraying an idyllic family life. The main characters are respectable citizens, unselfish, always willing to help anyone with anything. They treat each other in mutual respect. Role in the family are arranged according to the classical model: father - the head of the family, mother - a housewife, children – obedient.

In the current sitcoms are perceptible changes taking place in the last 60 years. Changes in attitudes, in social values, access to the individual and individuality as well as to the general rules and stereotypes pervasive social classes. Today the sitcoms families poised as if in constant chaos and they are trying to find a balance between work, home, family, and their own interests. Main responsibilities are divided between the father and mother; children are shown a much more selfish and disobedient than children in the 60 years old sitcoms. There is also known a lot of progress in technology, style of dress and style of speech that has become much more vulgar. Yet the most noticeable change remains in behavior and perception to individual family members as well as the roles that individuals have.

Seznam použité literatury

BLÁHA, Zdeněk, Hana CIELOVÁ a Jiří DUFEK. *Základní pojmy filmové a televizní dramaturgie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1992.

CREEBER, Glen, Toby MILLER a John TULLOCH. *The television genre book*. 2nd ed. New York, NY: Palgrave Macmillan on behalf of the British Film Institute, 2008, xvi, 214 p. ISBN 18-445-7217-X

DALTON, Mary M a Laura R LINDER. *The sitcom reader: America viewed and skewed*. Albany: State University of New York Press, c2005, xv, 337 p. ISBN 07-914-6570-5.

FRYE, Northrop. *Anatomie kritiky: čtyři eseje*. Vyd. 1. Překlad Sylva Ficová. Brno: Host, 2003, 440 s. Teoretická knihovna, sv. 4. ISBN 80-729-4078-3.

HILMES, Michele. *The television history book: from Lebanon to Lockheed*. 1. publ. London: British Film Institute, 2003, xii, 163 p. ISBN 08-517-0988-5.

HOŘÍNEK, Zdeněk, Ivan VYSKOČIL a Jan DVOŘÁK. *O divadelní komedii*. V tomto souboru vyd. 1. Praha: Pražská scéna, 2003, 263 p. ISBN 80-861-0231-9.

MILLS, Brett. *The sitcom*. Edinburgh: Edinburgh University Press, c2009, vi, 182 p. TV genres. ISBN 9780748637539.

MILLER, Toby, Jeremy ORLEBAR a John TULLOCH. *Kniha o televizi: the 101 greatest TV comedies of all time*. 1. vyd. Překlad Helena Bendová. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012, 213 s. ISBN 978-807-3312-466.

SLUNČÍK, Václav. *Sitcom: vývoj a realizace*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010, 76 s. TV genres. ISBN 978-80-7331-192-6.

Elektronické zdroje:

ABC Celebrates 60 Years of Television!. *The Walt Disney Company* [online]. 2013 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <https://thewaltdisneycompany.com/blog/abc-celebrates-60-years-television>

ABZ: *slovník cizích slov* [online]. 2005 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz>

- Ally McBeal. *Baixarty.com* [online]. 2008 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.baixartv.com/download/ally-mcbeal/>
- CBS [online]. 2014 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.cbs.com>
- Chrysalis* [online]. 2006 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.chrysaliscafe.com/2009/09/marriage-feminist-thought-has-changed.html>
- Československá filmová databáze [online]. 2001 [cit. 2013-09-22]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/>
- Entertainment Wallpaper* [online]. 2004 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.entertainmentwallpaper.com>
- Fanpop: What are you a fan of?* [online]. 2006 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.fanpop.com>
- Father's Day is Sunday: PDQuotient. *Cleveland.com* [online]. 2012 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: http://www.cleveland.com/pdq/index.ssf/2012/06/pdquotientfathers_day_is_sunda.html
- FilmAffinity* [online]. 2002 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.filmaffinity.com/en/main.html>
- FIŠER, Josef. Britský, americký a český rodinný sitcom. Brno, 2007. Dostupné z: <http://rtds.jamu.cz/wp-uploads/2008/10/josef-fiser-americky-britsky-a-cesky-sitcom.pdf>. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce MgA.
- Friends: how the US sitcom became part of pop culture. *The Telegraph* [online]. 2011 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/culture/tvandradio/8266132/Friends-how-the-US-sitcom-became-part-of-pop-culture.html>
- Happy Valentine's Day: Then and Now. *Revolt Against the Modern World: A depressing "then and now" picture blog* [online]. 2012 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://revoltagainst.wordpress.com/2012/02/14/happy-valentines-day-then-and-now/>
- HUYBOOM, Jeff. About Father Knows Best. *FatherKnowsBest.com* [online]. 2013 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://fatherknowsbest.us/History.html>
- IMDb [online]. 1990 [cit. 2013-09-22]. Dostupné z: <http://www.imdb.com/>
- Keyword Pictures: Group picture, image by tag* [online]. 2009 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.keywordpicture.com/keyword/wally%20leave%20it%20to>

%20beaver

LEAVE IT TO BEAVER photo 323 Tony Dow Cheryl Holdridge. *Ebay* [online]. 1995 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.ebay.com/itm/LEAVE-IT-TO-BEAVER-photo-323-Tony-Dow-Cheryl-Holdridge-/120766353942>

Leave It To Beaver: Robert Rusty Stevens as Larry Mondello [online]. 2012 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.incredibletvandmovies.com/larrymondello.html>

Leave It to the Beaver. *Sitcomsonline.com* [online]. 1999 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.sitcomsonline.com/leaveittobeaver.html>

My Adventures With „... Old Christine“... *Made Possible By Pop Culture...: so much television coverage it may make *your* eyes bleed...* [online]. 2009 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.possiblebypopculture.com/2009/11/my-adventures-with-old-christine.html>

NĚMEC, Václav a Jan SURÝ. Anglická průmyslová revoluce a její rozšíření. In: *Dejepis.com* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-01-31]. Dostupné z:

<http://www.dejepis.com/ucebnice/anglicka-prumyslova-revoluce-a-jeji-rozsireni/>

Regulus Star Notes: Notes From the Local Universe... [online]. 2012 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://regulus-starnotes.blogspot.cz/2012/07/it-happened-one-night-or-rain-in-dark.html>

Shades Of Grey: Interracial Couples On TV. *Flow* [online]. 2011 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://flowtv.org/2011/12/shades-of-grey/>

Simpsonovi. *Tapety.na-pc.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://tapety.na-pc.cz/film/simpsonovi/>

Super Bowl breaks MASH's ratings records: CBS. *Market Watch* [online]. 2010 [cit. 2013-09-22]. Dostupné z: <http://www.marketwatch.com/story/super-bowl-breaks-mashes-ratings-records-cbs-2010-02-08>

The Middle. *Wikia* [online]. 2013 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: http://themiddle.wikia.com/wiki/The_Middle_Wiki

The New Adventure of Old Christine. *Buddy TV* [online]. 2005 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.buddytv.com/the-new-adventures-of-old-christine.aspx>

The New Adventures of Old Christine. *Lifetime* [online]. 2014 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.mylifetime.com/shows/the-new-adventures-of-old-christine/video/season-1/episode-1/episode-1-pilot>

VESELÁ, Romana. Analýza sitcomu How I Met Your Mother. Olomouc, 2011. Dostupné z:

http://theses.cz/id/hb30q1/Analyza_sitcomu_How_I_Met_Your_Mother.pdf. Bakalářská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Mgr. Jakub Korda.

VOSMÍK, Ondřej. Situační bžunda. In: [online]. 2010. vyd. [cit. 2013-09-22].

Dostupné z: <http://www.televize.cz/clanky/situacni-bzunda-1610>

Weheartit [online]. 2012 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://weheartit.com>

What Type of Family Are You?. STYLER, Rene. *Good Enough Mother: You Dont Have to Be Perfect ... Just Good Enough* [online]. 2010 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.goodenoughmother.com/2010/07/what-type-of-family-are-you/>

Wikipedie [online]. 2001 [cit. 2013-09-22]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

Seznam příloh

Příloha č. 1: I Love Lucy (obrázek) s. 7

<http://www.fanpop.com/clubs/i-love-lucy/images/5028007/title/love-lucy-fanart>

Příloha č. 2: The Cosby Show (obrázek) s. 10

<http://www.goodenoughmother.com/2010/07/what-type-of-family-are-you/>

Příloha č. 3: Simpsons (obrázek) s. 11

<http://tapety.na-pc.cz/film/simpsonovi/>

Příloha č. 4: Friends (obrázek) s. 12

<http://www.telegraph.co.uk/culture/tvandradio/8266132/Friends-how-the-US-sitcom-became-part-of-pop-culture.html>

Příloha č. 5: Ally McBeal (obrázek) s. 13

<http://www.baixartv.com/download/ally-mcbeal/>

Příloha č. 6: Two and Half men (obrázek) s. 14

http://www.cbs.com/shows/two_and_a_half_men/

Příloha č. 7: Leave It to Beaver č. 1 (obrázek) s. 18

<http://www.sitcomsonline.com/leaveittobeaver.html>

Příloha č. 8: Father Knows Best č. 1 (obrázek) s. 19

<http://regulus-starnotes.blogspot.cz/2012/07/it-happened-one-night-or-rain-in-dark.html>

Příloha č. 9: The New Adventure of old Christine č. 1 (obrázek) s. 20

<http://www.entertainmentwallpaper.com/download/20020758/>

Příloha č. 10: The Middle č. 1 (obrázek) s. 21

<http://www.entertainmentwallpaper.com/newdownload/1280x768/20035297/>

Příloha č. 11: Father Knows Best č. 2 (obrázek) s. 23

http://www.cleveland.com/pdq/index.ssf/2012/06/pdquotientfathers_day_is_sunda.html

Příloha č. 12: The New Adventure of old Christine č. 2 (obrázek) s. 25

<http://www.mylifetime.com/shows/the-new-adventures-of-old-christine/video/season-1/episode-1/episode-1-pilot>

Příloha č. 13: Leave It to Beaver č. 2 (obrázek) s. 28

<http://weheartit.com/entry/65904560>

Příloha č. 14: The New Adventure of old Christine č. 3 (obrázek) s. 29

<http://www.filmaffinity.com/en/movieimage.php?imageId=409824083>

Příloha č. 15: Leave It to Beaver č. 3 (obrázek) s. 31

<http://www.ebay.com/itm/LEAVE-IT-TO-BEAVER-photo-323-Tony-Dow-Cheryl-Holdridge-/120766353942>

Příloha č. 16: The New Adventure of old Christine č. 4 (obrázek) s. 32

<http://flowtv.org/2011/12/shades-of-grey/>

Příloha č. 17: The New Adventure of old Christine č. 5 (obrázek) s. 32

<http://www.buddytv.com/the-new-adventures-of-old-christine.aspx>

Příloha č. 18: Leave It to Beaver č. 4 (obrázek) s. 33

<http://www.keywordpicture.com/keyword/wally%20leave%20it%20to%20beaver/>

Příloha č. 19: Leave It to Beaver č. 5 (obrázek) s. 34

<http://www.chrysaliscafe.com/2009/09/marriage-feminist-thought-has-changed.html>

Příloha č. 20: Leave It to Beaver č. 6 (obrázek) s. 35

<http://www.incredibletvandmovies.com/larrymondello.html>

Příloha č. 21: Leave It to Beaver č. 7 (obrázek) s. 36

<https://thewaltdisneycompany.com/blog/abc-celebrates-60-years-television>

Příloha č. 22: The Middle č. 3 (obrázek) s. 36

http://themiddle.wikia.com/wiki/The_Middle_Wiki

Příloha č. 23: Father Knows Best č. 3 (obrázek) s. 37

<http://revoltagainst.wordpress.com/category/platitudes/>

Příloha č. 24: The Middle č. 4 (obrázek) s. 38

<http://www.entertainmentwallpaper.com/newdownload/1920x1080/20022228/>